

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Kysely suomalaisten luontosuhteesta

Kesäkuu 2020

Susanna Haanpää
Valtteri Laasonen

MDI

Aluekehittämisen konsulttitoimisto

YHTEENVETO

Kyselyllä selvittiin suomalaisten suhdetta luontoon, sen monimuotoisuuden turvaamiseen ja siihen, miten vastuut tulisi jakaa eri tahojen välillä.

Luonnon monimuotoisuudella tarkoitetaan maapallon tai jonkin sen osan elollisen luonnon monimuotoisuutta, kuten lajien runsautta.

Kyselyllä haluttiin saada n. 1000 henkilön edustava otos (eri ikäisiä ja taustaisia vastaajia) eri puolilta Suomea. Suuralueilta (Etelä-, Itä-, Länsi- ja Pohjois-Suomi) pyrittiin saamaan saman suuruinen vastaajamäärä.

Kysely toteutettiin kesäkuussa 2020. Edellisen kerran vastaava kysely toteutettiin kesäkuussa 2018. Tuloksia verrataan tässä yhteenvedossa vuoden 2018 kyselyn tuloksiin.

Kyselyn vastaajajoukko haettiin CINT-palvelun* avulla.

**CINT on maailman suurin alusta kuluttajapaneeleille, ja sen kautta saadaan kerättyä sähköisiin kyselyihin nopeasti muutamissa päivissä näkemyksiä kansalaisilta Suomesta (ja yhteensä yli 70 maasta maailmassa). CINT-työkalun avulla voidaan valita useiden erilaisten kriteerien perusteella kyselyn kohderyhmäksi vastaajia koko Suomen alueelta tai erityisiltä kohdealueilta. Palvelu integroituu kyselytyökaluihin ja sen kautta voidaan määritellä useita eri kriteerejä kyselyyn vastaajien kohderyhmäksi (perustietoina mm. ikä, sukupuoli, alue ja kieli).*

Yhteenveto 1/3

- **Luonto on tärkeä tai erittäin tärkeä 4/5 suomalaisen mielestä.** Vuoden 2018 kyselyssä yhtä suuri osuus piti luontoa tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Vuoden 2018 kyselyssä luontoa pidettiin sitä tärkeämpänä, mitä iäkkäämmistä ihmisistä oli kyse. Vuoden 2020 kyselyssä ikäluokittain tarkasteltuna ei ollut merkittäviä eroja. **Luontoa tärkeämpänä pitävien nuorten osuus on hieman kasvanut** vuoden 2018 kyselyyn verrattuna, kun taas 45-64-vuotiaista ja yli 65-vuotiaista luontoa tärkeämpänä pitävien osuus on hieman laskenut.
- **Kodin lähistön viheralueet ja puistot ovat tärkein luontoalue suomalaisille.** Vastaajista suurin osa, eli 32 %, pitää näitä luontoalueita tärkeimpänä. Osuus on kuitenkin laskenut vuoden 2018 kyselyyn verrattuna, jolloin osuus oli 41 %. **Kauempana olevien virkistysalueiden, oman pihan, loma-asunnon ympäristön sekä talouskäytössä olevan tavallisen luontoympäristön suosio on sen sijaan kasvanut** hieman edelliseen kyselyyn verrattuna. Eri ryhmittäin tarkasteltuna selvä ero on opiskelijoiden tärkeimmäksi näkemissä luontoympäristöissä: vuoden 2020 kyselyssä 29 % piti tärkeimpänä luontoympäristönä **kansallispuistoja** ja muita suojelu- ja retkeilyalueita, kun vuonna 2018 osuus oli 11 %.
- **Kaikkein mieluiten luonnossa halutaan rauhoittua ja harrastaa liikuntaa.** Marjastus ja sienestys sekä retkeily kuuluvat myös suosituimpien tekemisten joukkoon. Edelliseen kyselyyn verrattuna retkeilyn suosio on kasvanut selvästi opiskelijoiden keskuudessa.
- **Yhteensä 44 % liikkuu luonnossa useamman kerran viikossa ja vain 3 % ei liiku luonnossa lainkaan.** Kyselyn perusteella nuorten alle 25-vuotiaiden liikkuminen luonnossa on selvästi lisääntynyt kahden vuoden takaiseen tilanteeseen nähden. Luonnossa useamman kerran viikossa liikkuvien osuus on kasvanut 3 % verrattuna edelliseen kyselyyn. Yhteensä 77 % vastaajista liikkuu omalla pihalla useamman kerran viikossa ja kodin lähistön viheralueilla ja puistoissa 44 %. Oma piha on tärkeä kaikissa eri ryhmissä, mutta erityisesti eläkeläisten keskuudessa. Kodin lähistön viheralueet ja puistot taas ovat erityisesti tärkeitä opiskelijoiden keskuudessa. Yli kaksi kertaa kuukaudessa kansallispuistoissa liikkuu 14 % vastaajista.
- **Kauempana, mutta päivässä tavoitettavilla virkistysalueilla liikutaan yhä useammin.** Tämä tulee esille verrattuna aikaisempaan vuonna 2018 toteutettuun kyselyyn. Kauempana, mutta päivässä tavoitettavilla virkistysalueilla useamman kerran liikkuvien osuus on erityisesti kasvanut opiskelijoilla.

Yhteenveto 2/3

- **Suomalaiset ovat keskimäärin selvästi huolestuneempia globaalista luonnon tilanteesta kuin Suomen luonnon tilanteesta.** Vastaajista 71 % ilmoitti olevansa huolestunut tai erittäin huolestunut globaalista maailman luonnon tilanteesta, kun taas Suomen luonnon tilanteesta huolissaan tai erittäin huolissaan oli 41 % vastaajista. **Verrattuna vuoden 2018 kyselyyn suomalaiset ovat kuitenkin vähemmän huolissaan luonnon tilanteesta niin globaalisti kuin Suomenkin tasolla.** Vuoden 2018 kyselyssä 78 % ilmoitti olevansa huolestunut tai erittäin huolestunut globaalista luonnon tilanteesta ja Suomen luonnon tilanteesta 48 %. Eläkeläiset keskimäärin hieman huolestuneempia luonnon tilanteesta kuin muut ryhmät.
- **Luonnon suurimmiksi uhkiksi nousevat vastaajien mielestä ilmastonmuutos ja roskaantumisen sekä kemikalisoituminen ja ympäristömyrkyt.** Nämä nousivat suurimmiksi uhkiksi myös edellisessä kyselyssä, mutta edelliseen kyselyyn verrattuna kuitenkin harvempi vastaaja näki nämä suurimpina uhkina. Korkeakoulutetuista useampi näki ilmastonmuutoksen suurimpana uhkana, kun ainoastaan peruskoulun käyneistä useampi näki roskaantumisen suurimpana uhkana. Luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen merkitys yhtenä suurimmista uhkista on kasvanut erityisesti alle 25-vuotiaiden ja yli 64-vuotiaiden vastaajien keskuudessa.
- **Vastaajien mielestä vastuu Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja kestävästä käytöstä on erityisesti jokaisen kansalaisen vastuulla.** Yhteensä 75 % vastaajista näkee kansalaisten vastuun Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja kestävästä käytöstä suurena tai erittäin suurena. Vastuu on myös erityisesti valtion ja kunnan viranomaisilla sekä maanomistajilla. Nämä nähtiin myös vuoden 2018 kyselyssä tahoina, joilla on suurin vastuu.
- **Suomalaisista selvästi suurin osa näkee, että puhdas luonto on tärkeä osa suomalaista identiteettiä.** Vastaajista 3/5 kokee, että luonnon arvostus näkyy kotipaikkakunnalla. Kuitenkin lähes neljänneksen mielestä luontoa ei suojella riittävästi valtakunnallisesti. Vastaajista lähes 3/5 kokee saaneensa tarpeeksi tietoa ympäristöstä ja luonnonsuojelusta. Luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvät asiat kiinnostavat selvästi suurinta osaa vastaajista (68 %) , kun kymmenesosaa tähän liittyvät asiat eivät kiinnosta. Lisäksi suomalaiset ovat keskimäärin vahvasti sitä mieltä, että luonnon arvoa ei voi mitata rahassa ja luonto lisää ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Vajaa viidennes vastaajista näkee luonnonsuojelun rasisitteeksi elinkeinoelämälle. Vastaajista 4/5 näkee, että luonto tulisi ottaa paremmin huomioon kaupunkeja kehitettäessä. Yhteensä 85 % on sitä mieltä, että ravinteiden, kemikaalien, epäpuhauksien pääsyä luontoon sekä roskaantumista tulee torjua.

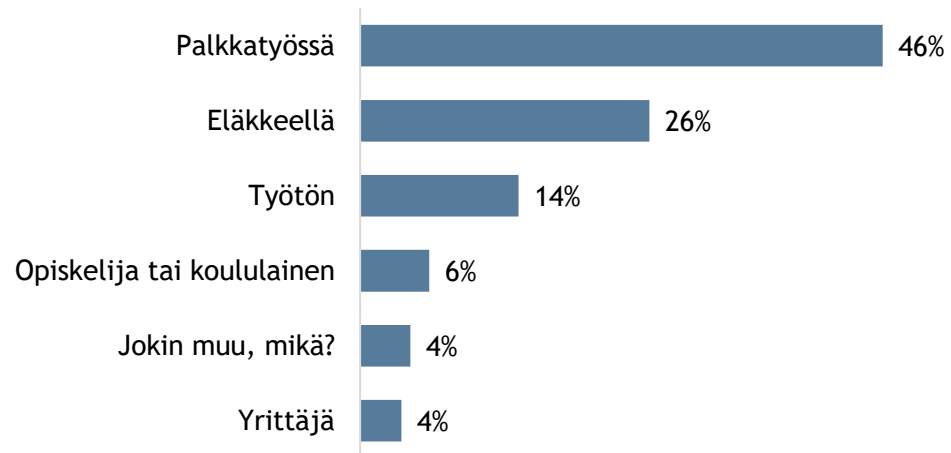
Yhteenveto 3/3

- **Neljäsosa (24 %) vastaajista näkee, että koronapandemia on muuttanut suhdetta luontoon positiivisesti.** Vastaajilla, joiden luontosuhdetta koronavirus on muuttanut, kertoo sen erityisesti lisänneen luonnossa liikkumista (57 %) sekä luonnon ja luontokohteiden arvostusta (28 %).
- **Suurta osaa (68 %) kiinnostaa luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvät asiat.** Yli puolet vastaajista (58 %) kokee saavansa riittävästi tietoa ympäristöstä ja luonnonsuojelusta. Vuoden 2018 kyselyyn verrattuna suurempi osa kokee saaneensa tarpeeksi tietoa ympäristöstä ja luonnonsuojelusta. Asenteet luonnonsuojelua kohtaan ovat kuitenkin hieman viilentyneet, sillä hieman suurempi osuus on sitä mieltä, että luonto on ensisijaisesti ihmisen käyttöä varten. Lisäksi edelliseen kyselyyn verrattuna hieman harvempi näkee, ettei luonnon arvoa voi mitata rahassa ja kaupunkeja kehitettäessä luonto tulisi ottaa huomioon nykyistä paremmin. Hieman harvempi näkee myös, että luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on yhteiskunnan keskeisiä tehtäviä.
- **Lähes puolelle vastaajista (46 %) Suomen luonnon päivä on tuttu.** Päivä on kuitenkin hieman tutumpi, kuin vuonna 2018, jolloin 59 % vastaajista ei tiennyt Suomen luonnon päivää. Selvästi suurin osa (77%) ei ole myöskään kuullut supervuodesta tai uusista tavoitteista luonnon köyhtymisen pysäyttämiseksi.
- **Yli neljä viidestä vastaajasta (83 %) näkee, että Suomen tulisi pysäyttää luonnon köyhtyminen ja turvata sen monimuotoisuus.**

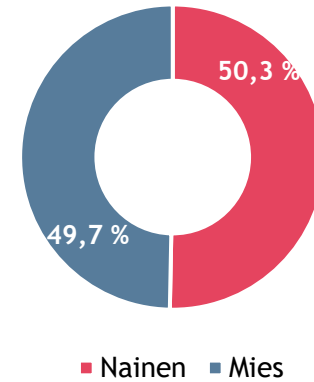
TAUSTATIEDOT

Kysely toteutettiin 8.6.2020 - 15.6.2020
ja siihen vastasi yhteensä **1013** vastaajaa

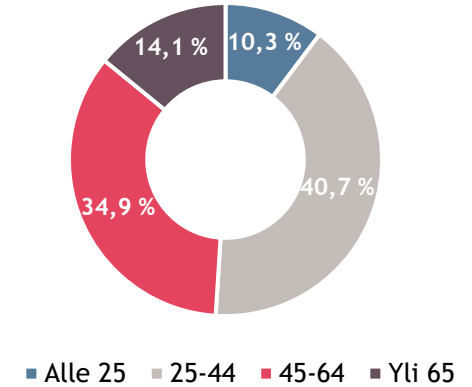
ELÄMÄNTILANNE

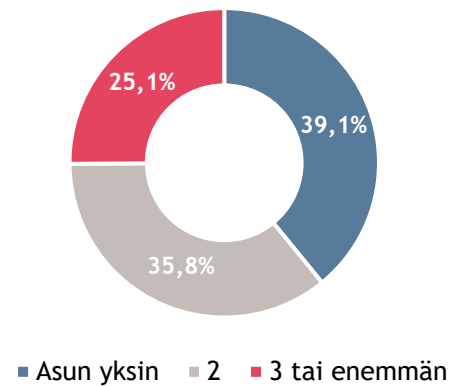
SUKUPUOLI

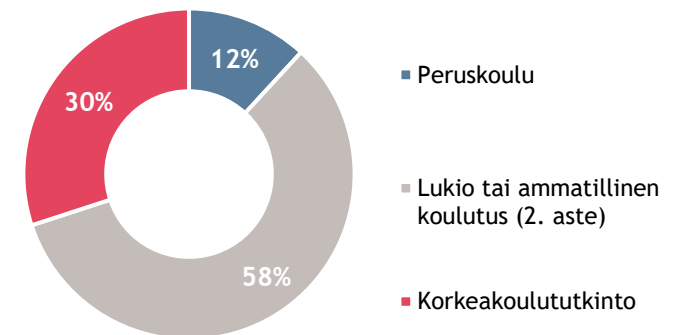
IKÄLUOKKA

ASUINKUNNAN KOKO

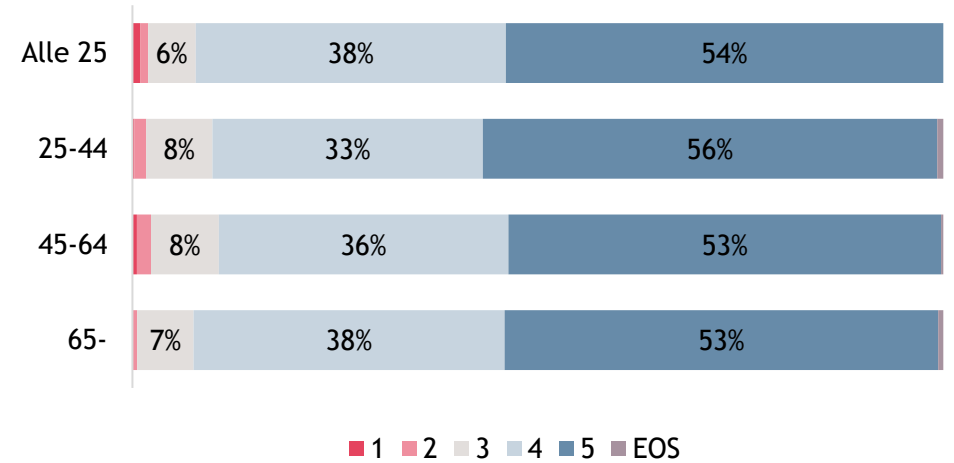
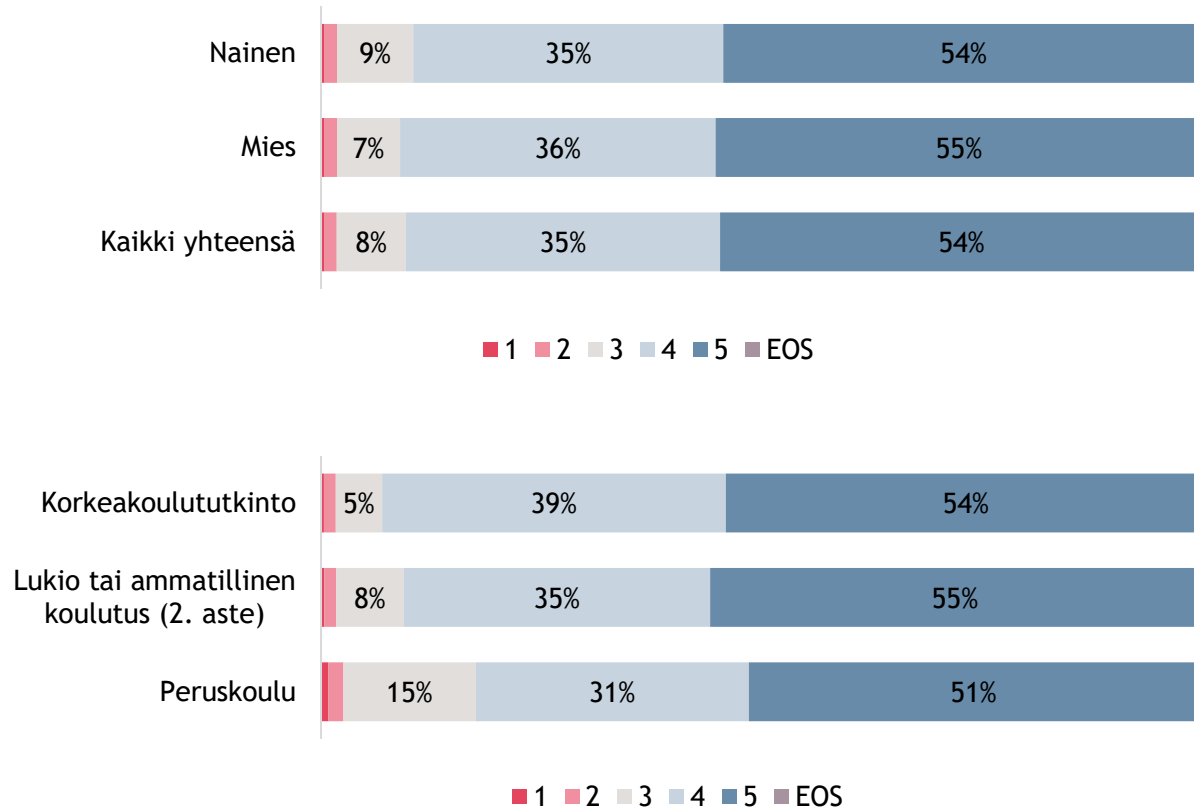
KOULUTUS

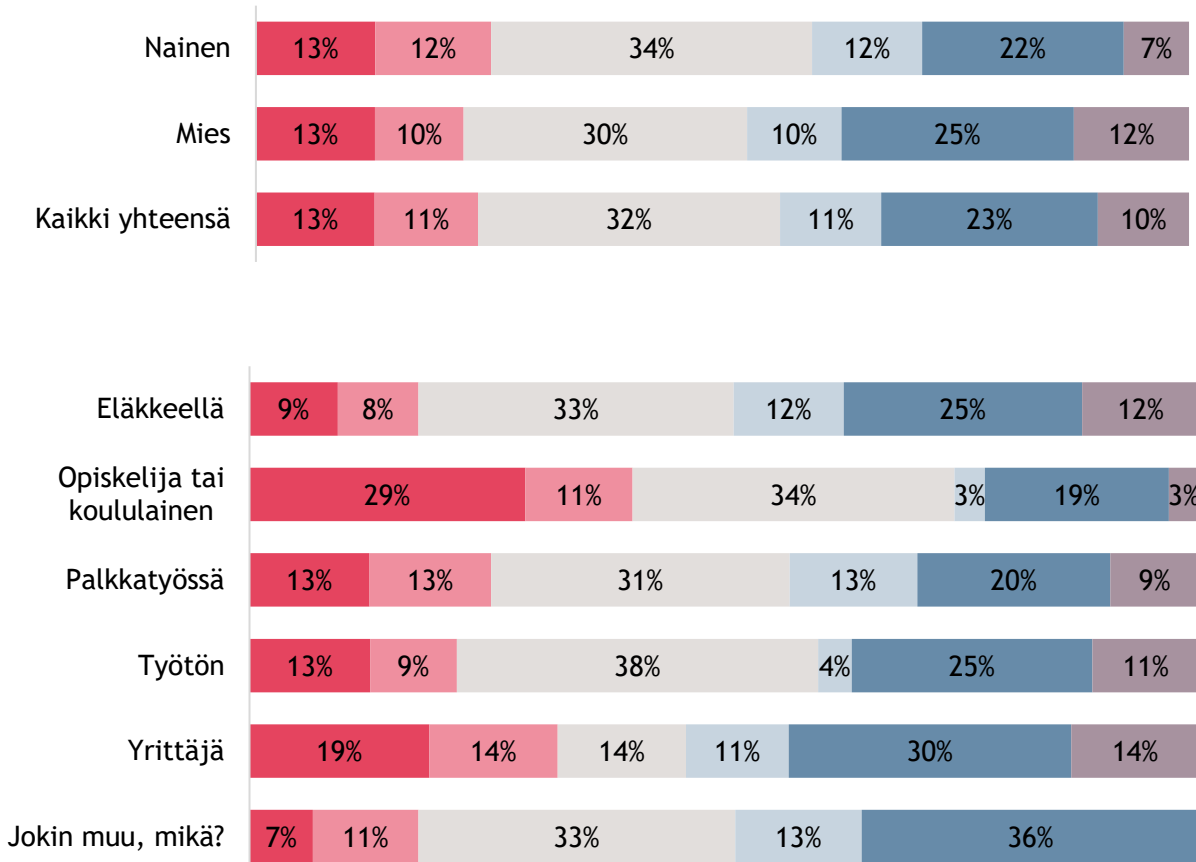
LUONNON ARVOSTUS JA LUONNOSSA LIIKKUMINEN

KUINKA TÄRKEÄ LUONTO ON SINULLE?

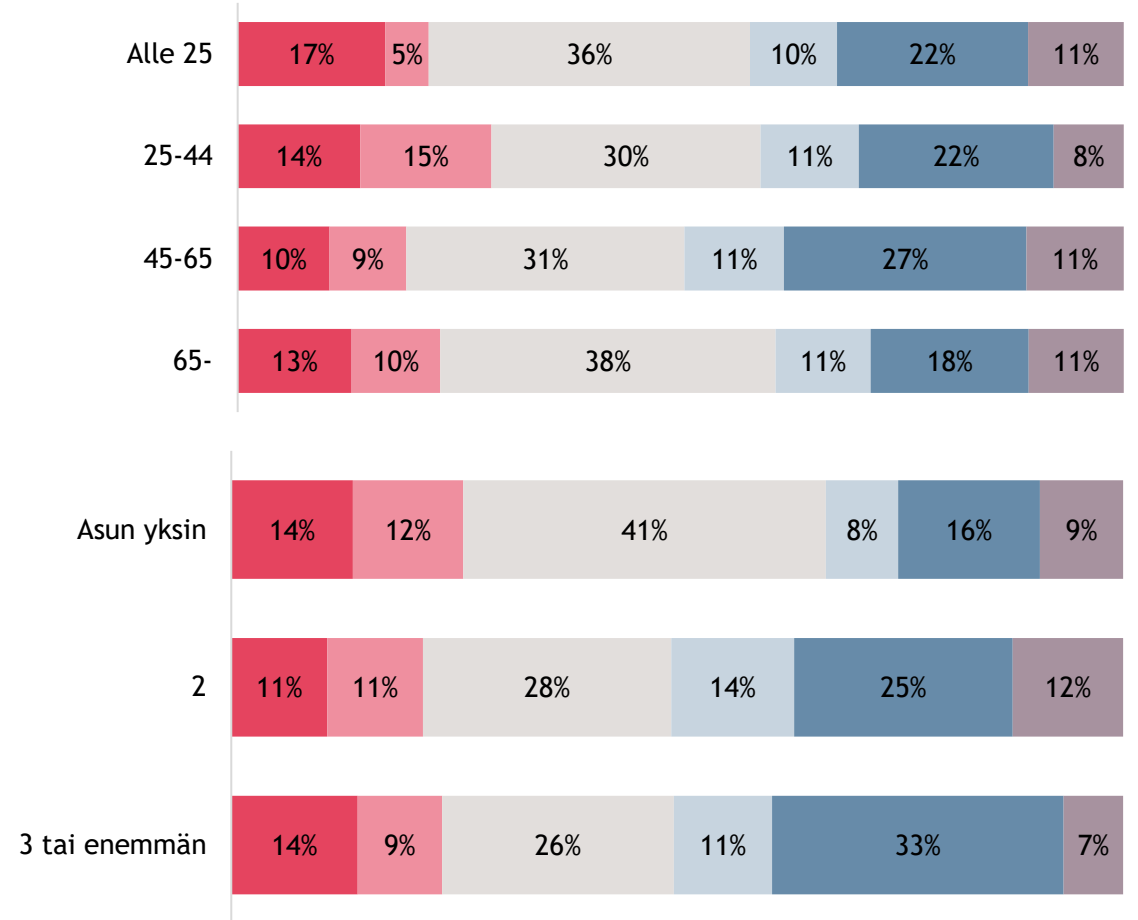
(1 = ei lainkaan tärkeä; 5 = erittäin tärkeä)

MINKÄLAINEN LUONTO ON SINULLE KAIKKEIN TÄRKEINTÄ? VALITSE VAIHTOEHDOISTA KUVAAVIN.

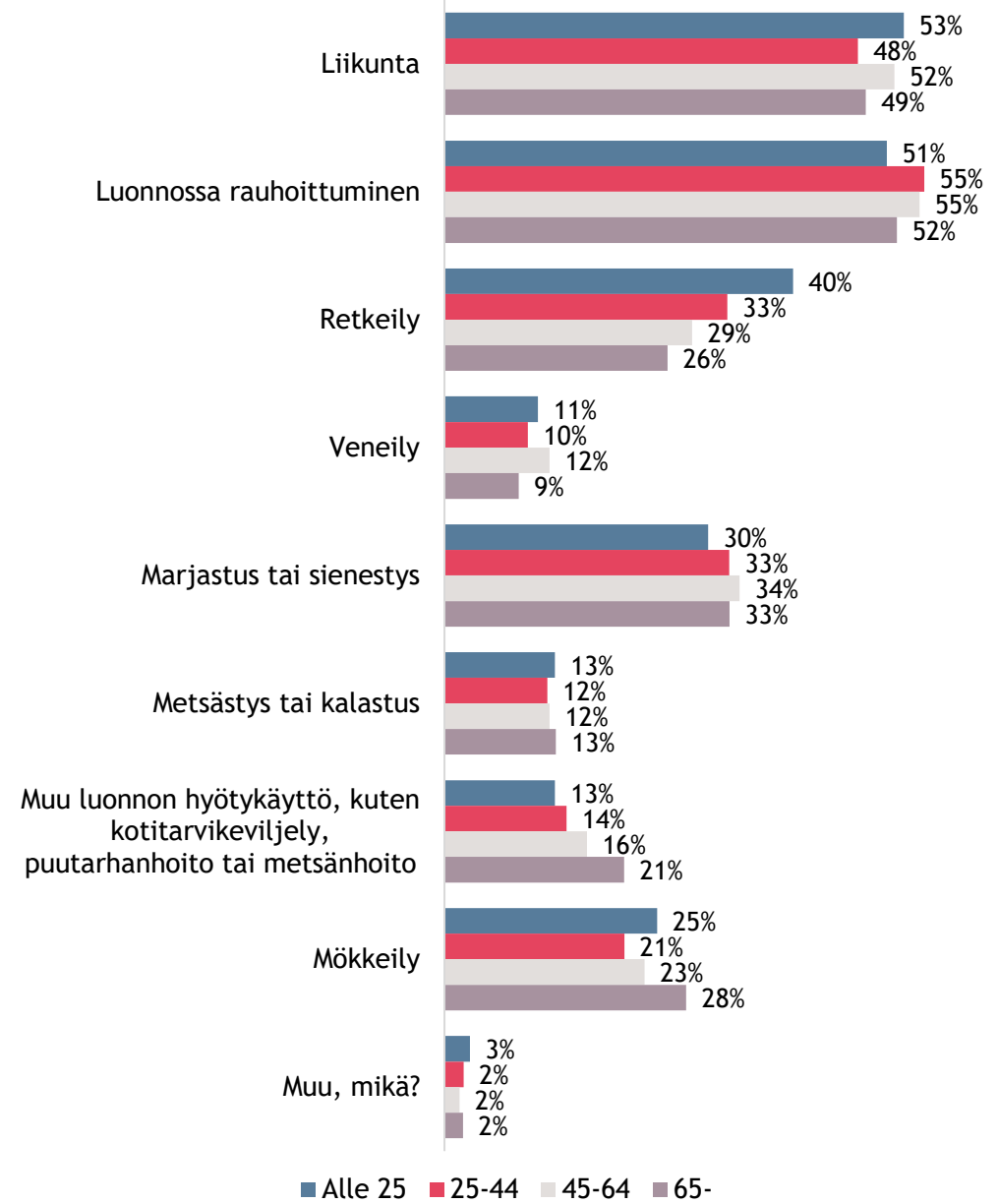
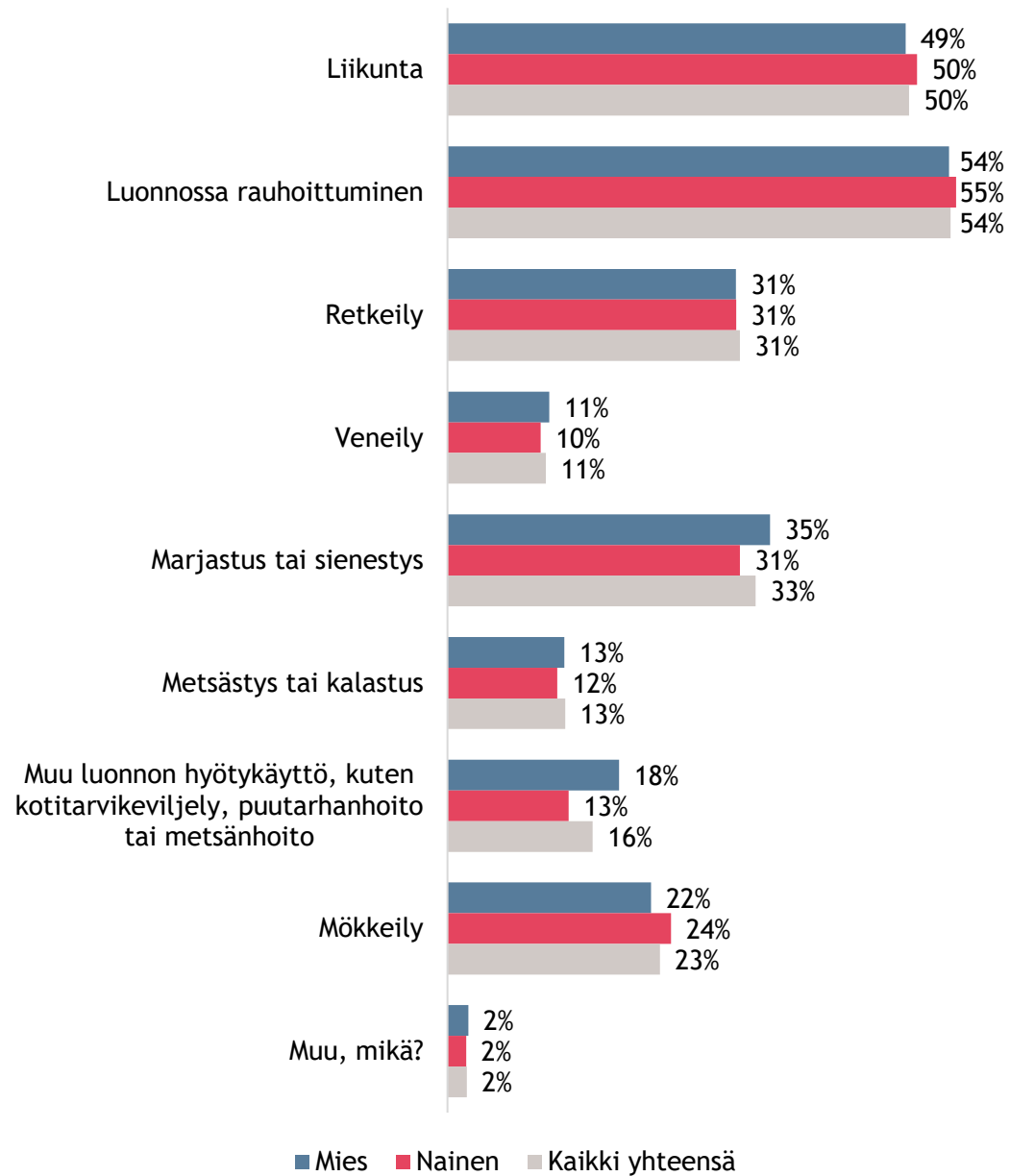

- Kansallispuistot ja muut suojelu- ja retkeilyalueet
- Kauempana, mutta päivässä tavoitettavat virkistysalueet
- Kodin lähistön viheralueet ja puistot
- Loma-asunnon ympäristö
- Oma piha
- Talouskäytössä oleva tavallinen luontoympäristö

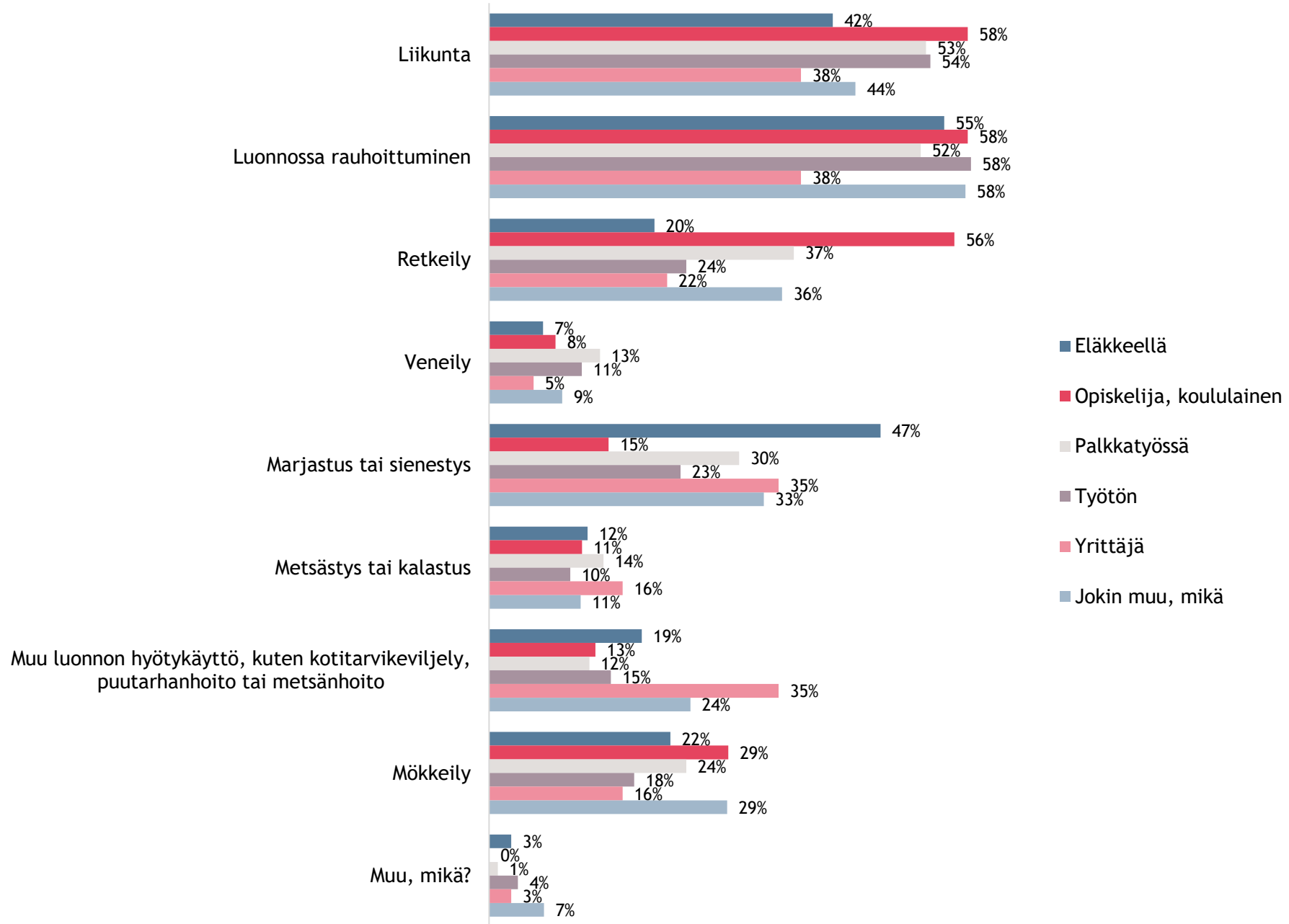

- Kansallispuistot ja muut suojelu- ja retkeilyalueet
- Kauempana, mutta päivässä tavoitettavat virkistysalueet
- Kodin lähistön viheralueet ja puistot
- Loma-asunnon ympäristö
- Oma piha
- Talouskäytössä oleva tavallinen luontoympäristö

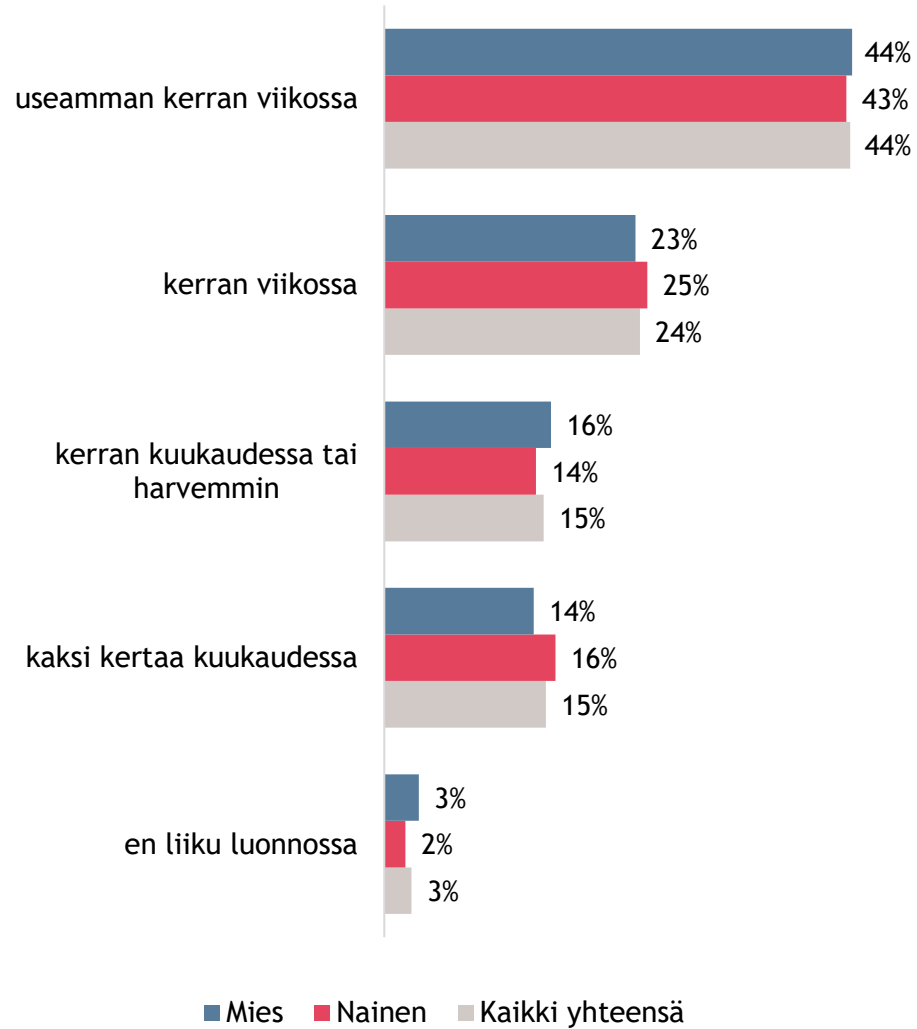
MITÄ TEET MIELUITEN LUONNOSSA? VALITSE VAIHTOEHDOSTA ENINTÄÄN 3.

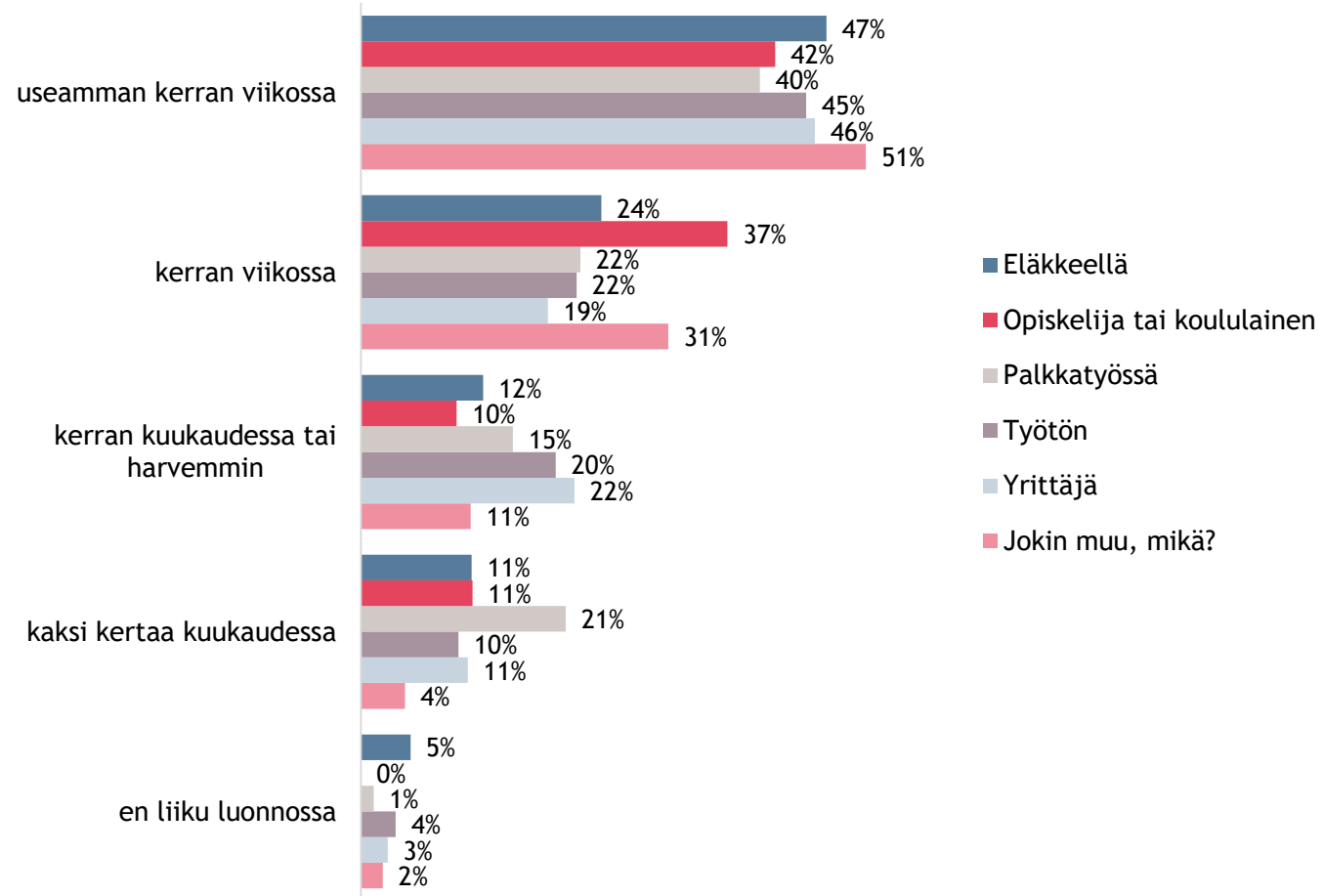
MITÄ TEET MIELUITEN LUONNOSSA? VALITSE VAIHTOEHDOSTA ENINTÄÄN 3.

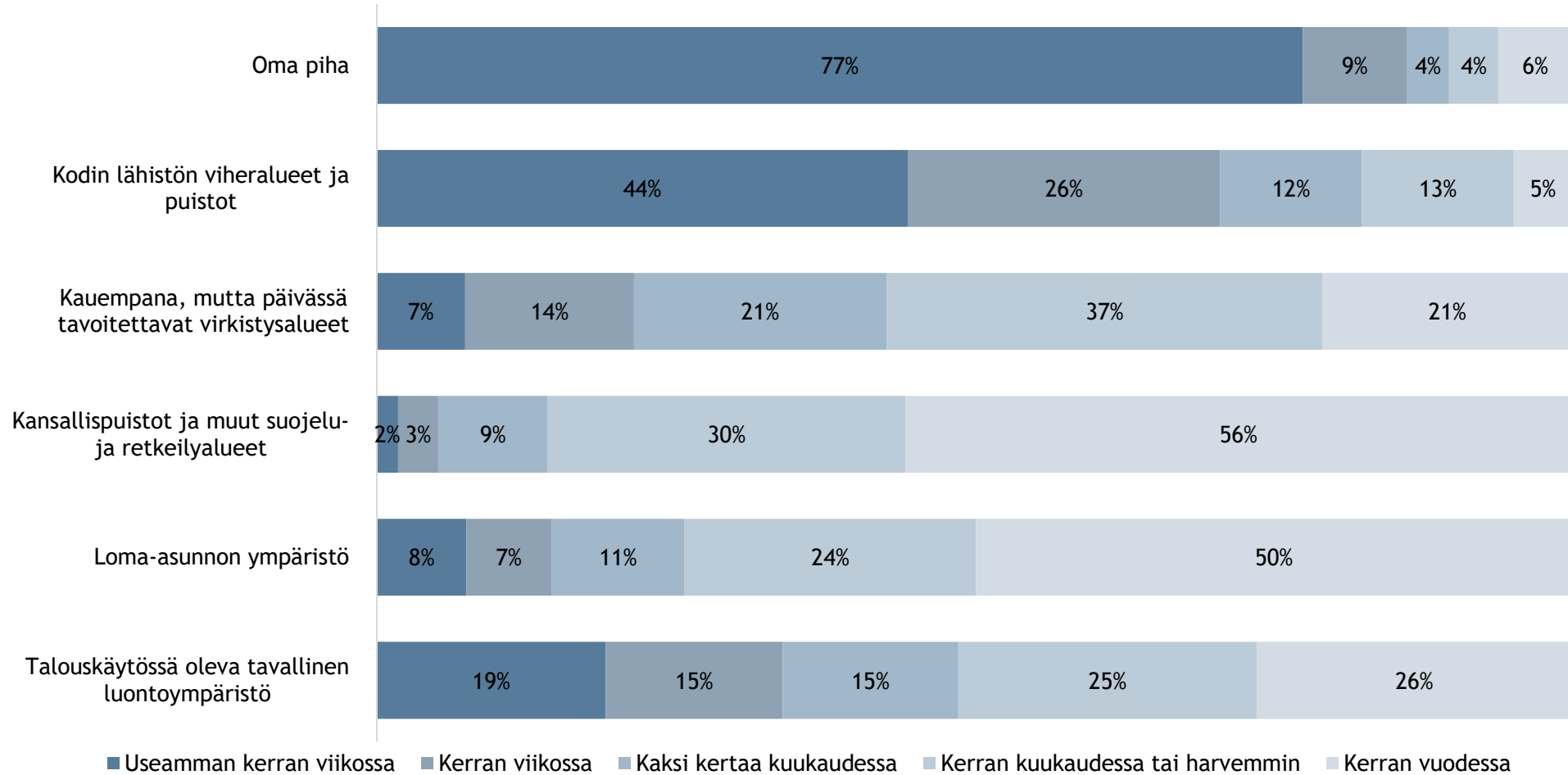
KUINKA USEIN LIIKUT LUONNOSSA?

KUINKA USEIN LIIKUT LUONNOSSA?

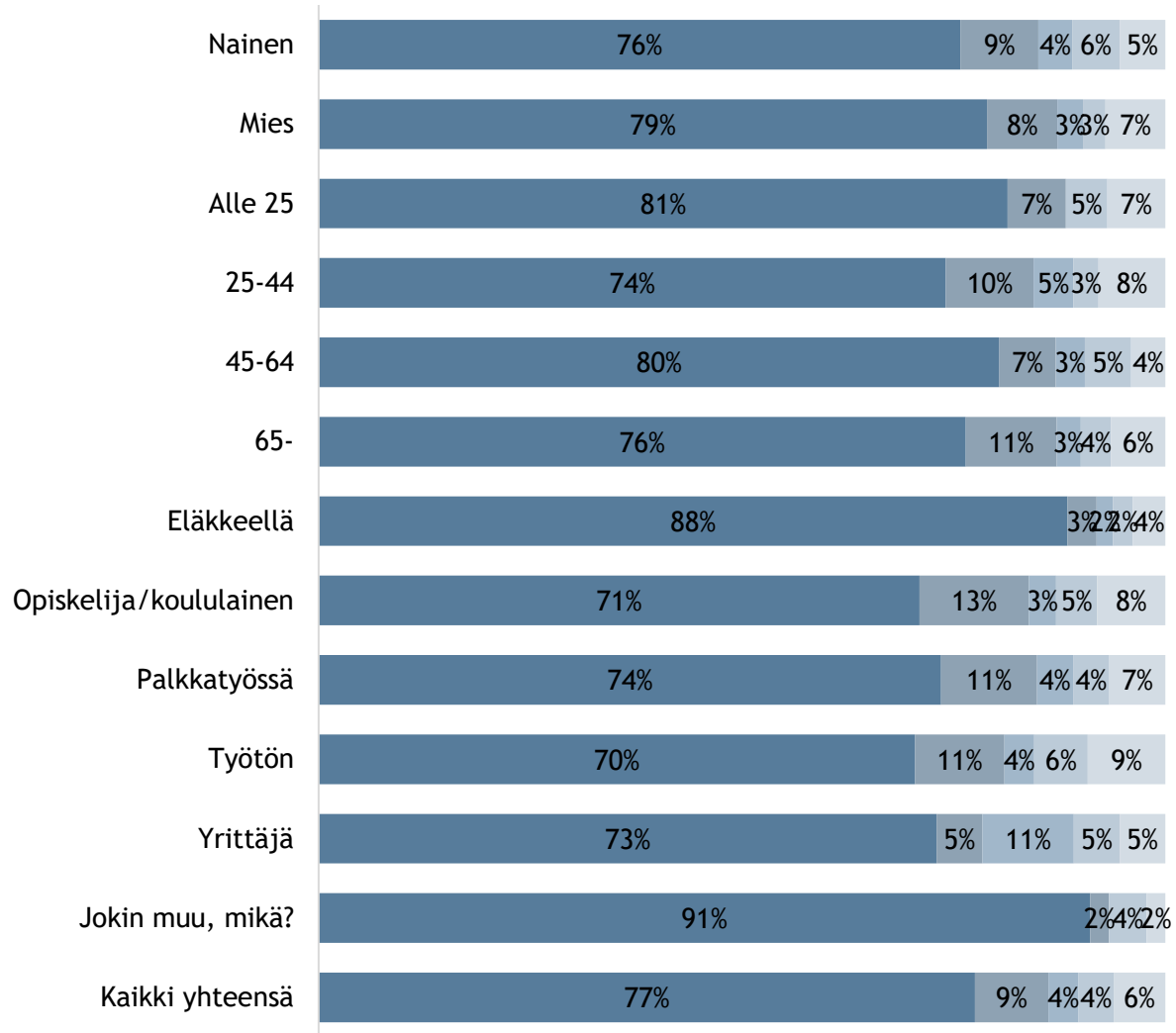

KUINKA USEIN LIIKUT SEURAAVISSA YMPÄRISTÖISSÄ?

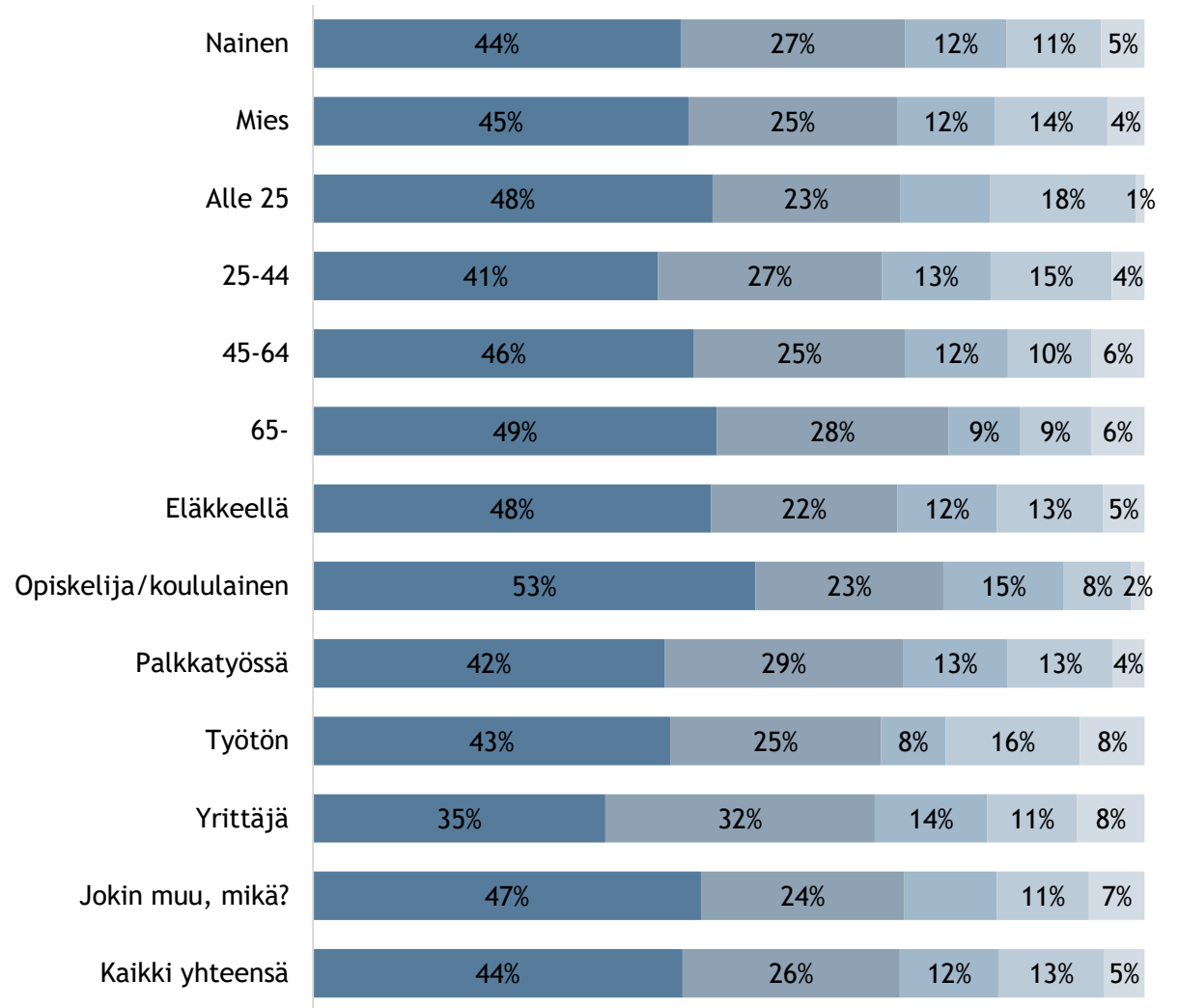

KUINKA USEIN LIIKUT SEURAAVISSA YMPÄRISTÖISSÄ?

OMA PIHA

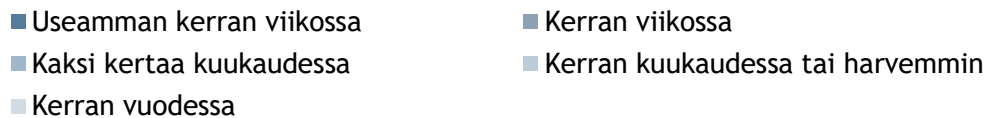
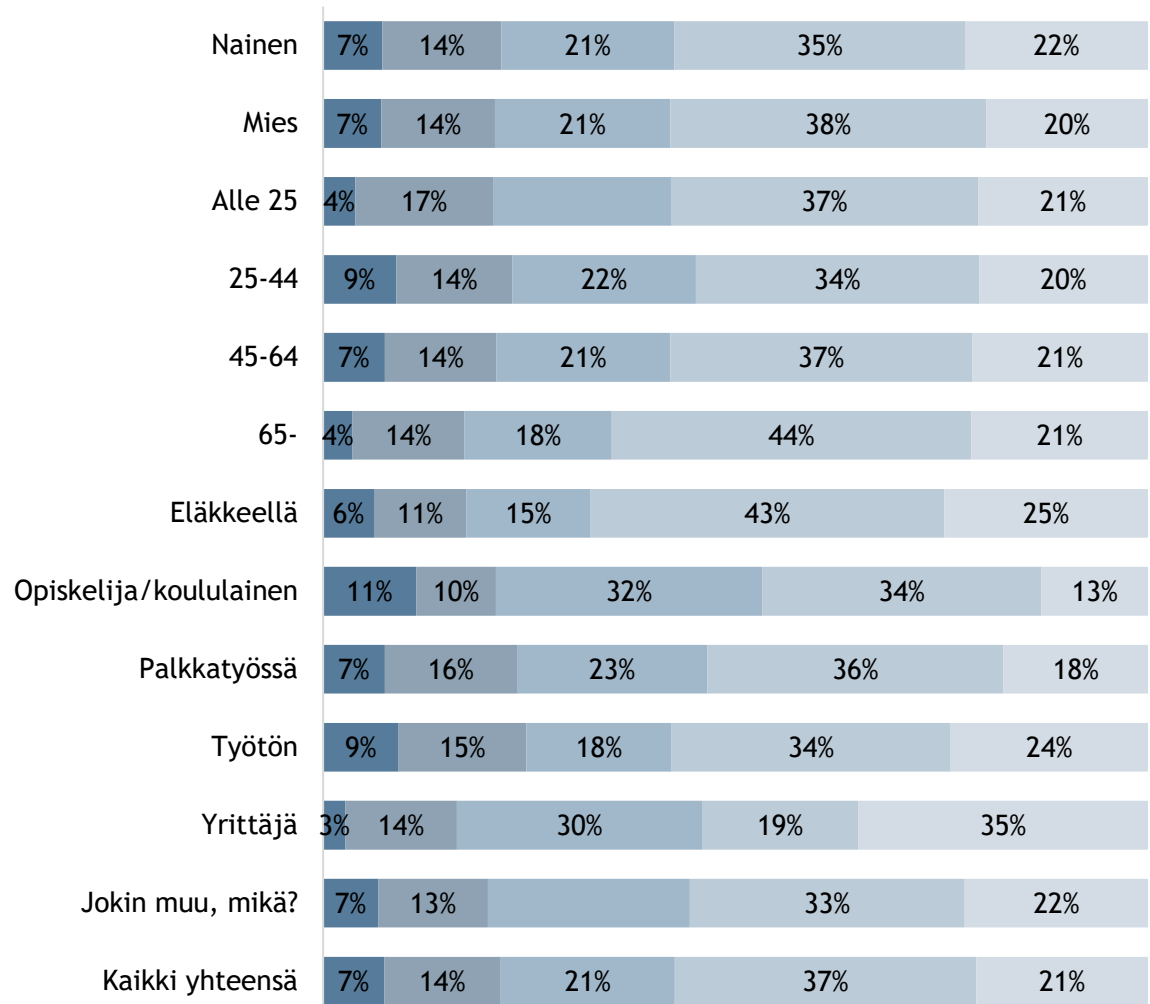

KODIN LÄHISTÖN VIHERALUEET JA PUISTOT

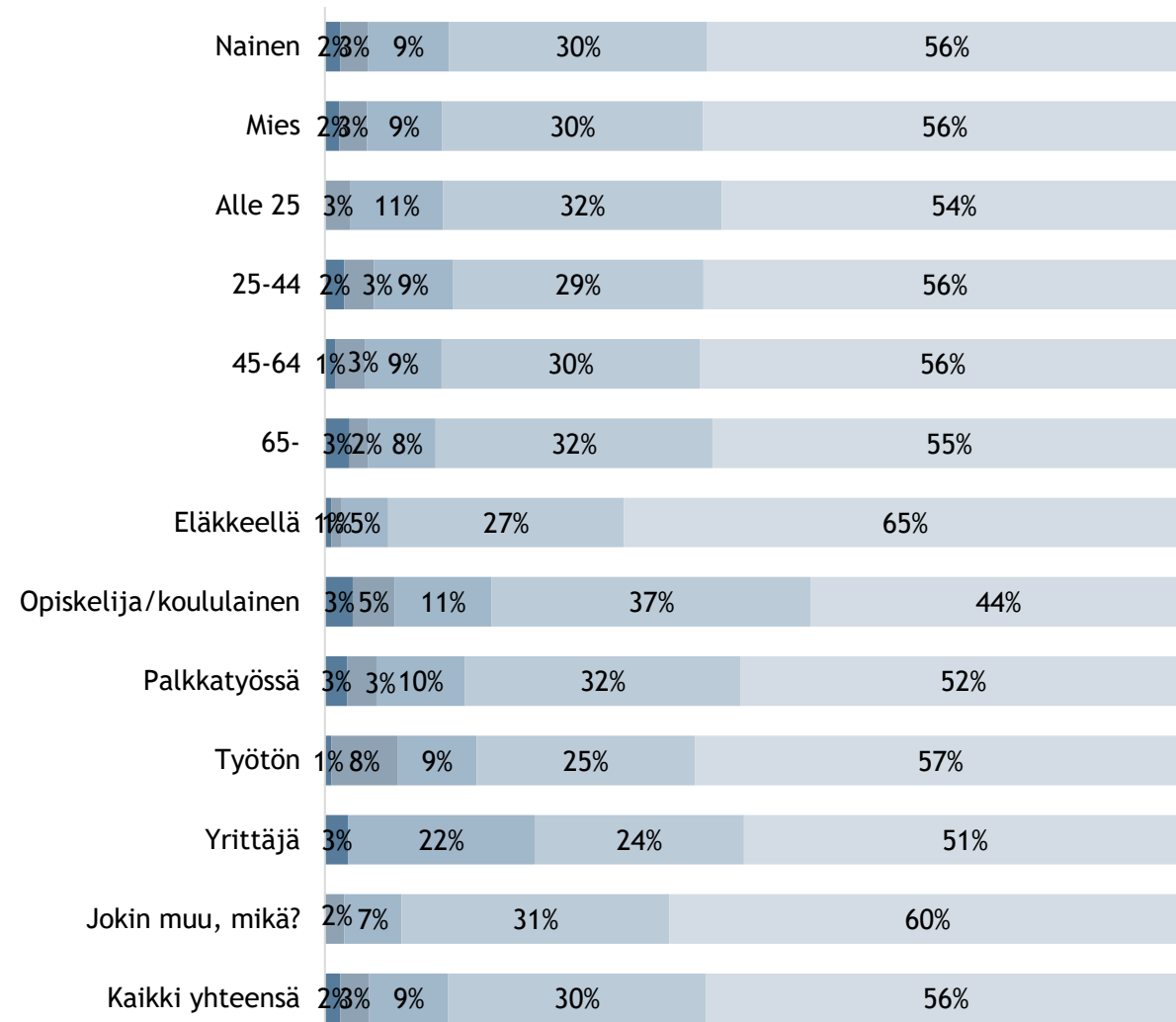

KUINKA USEIN LIIKUT SEURAAVISSA YMPÄRISTÖISSÄ?

KAUEMPANA, MUTTA PÄIVÄSSÄ TAVOITETTAVAT VIRKISTYSALUEET

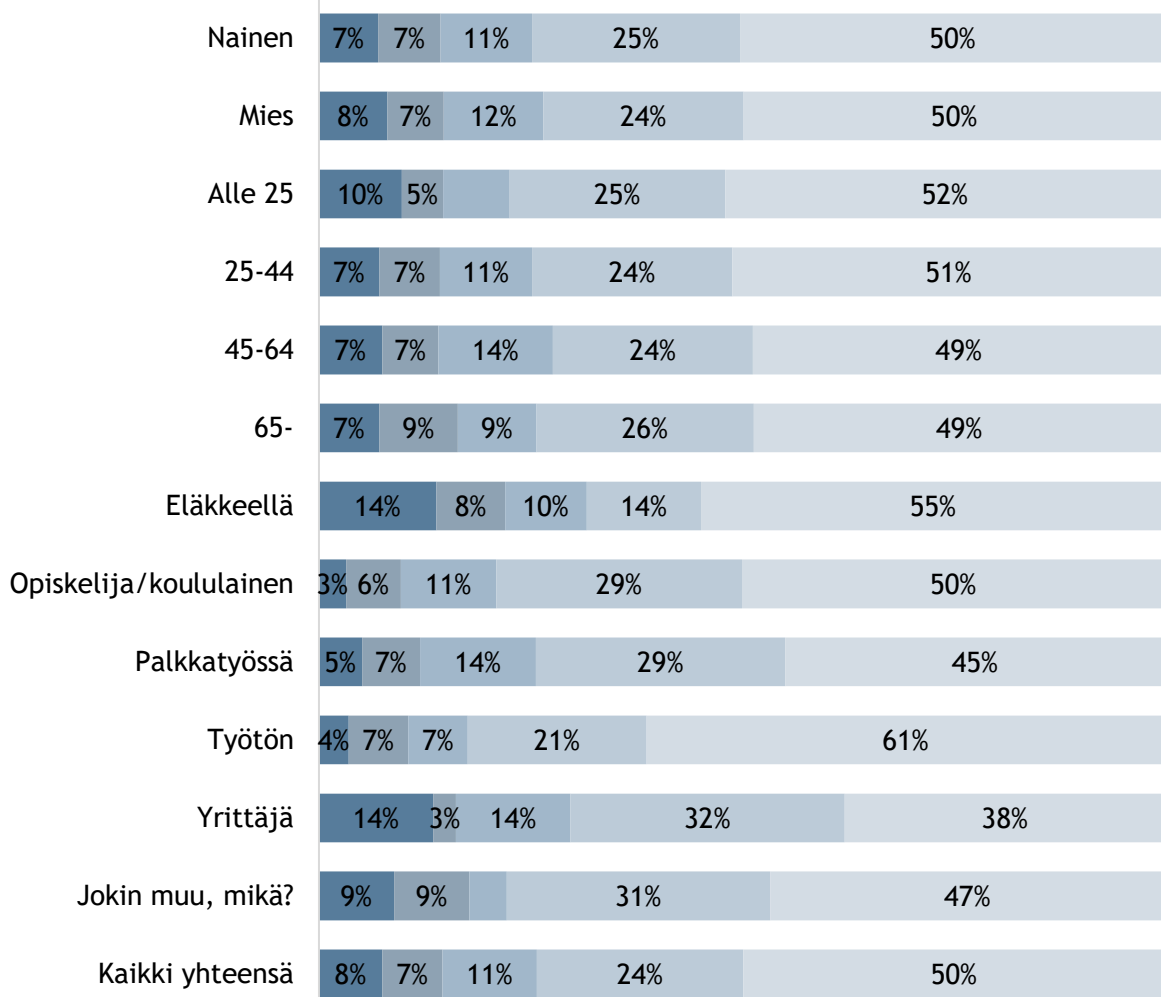

KANSALLISPUISTOT JA MUUT SUOJELU- JA RETKEILYALUEET

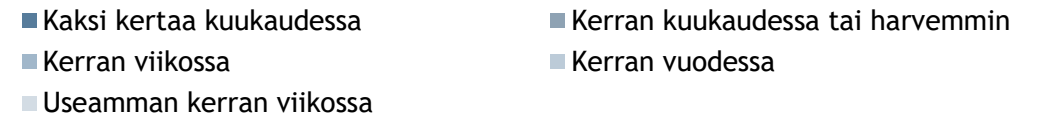
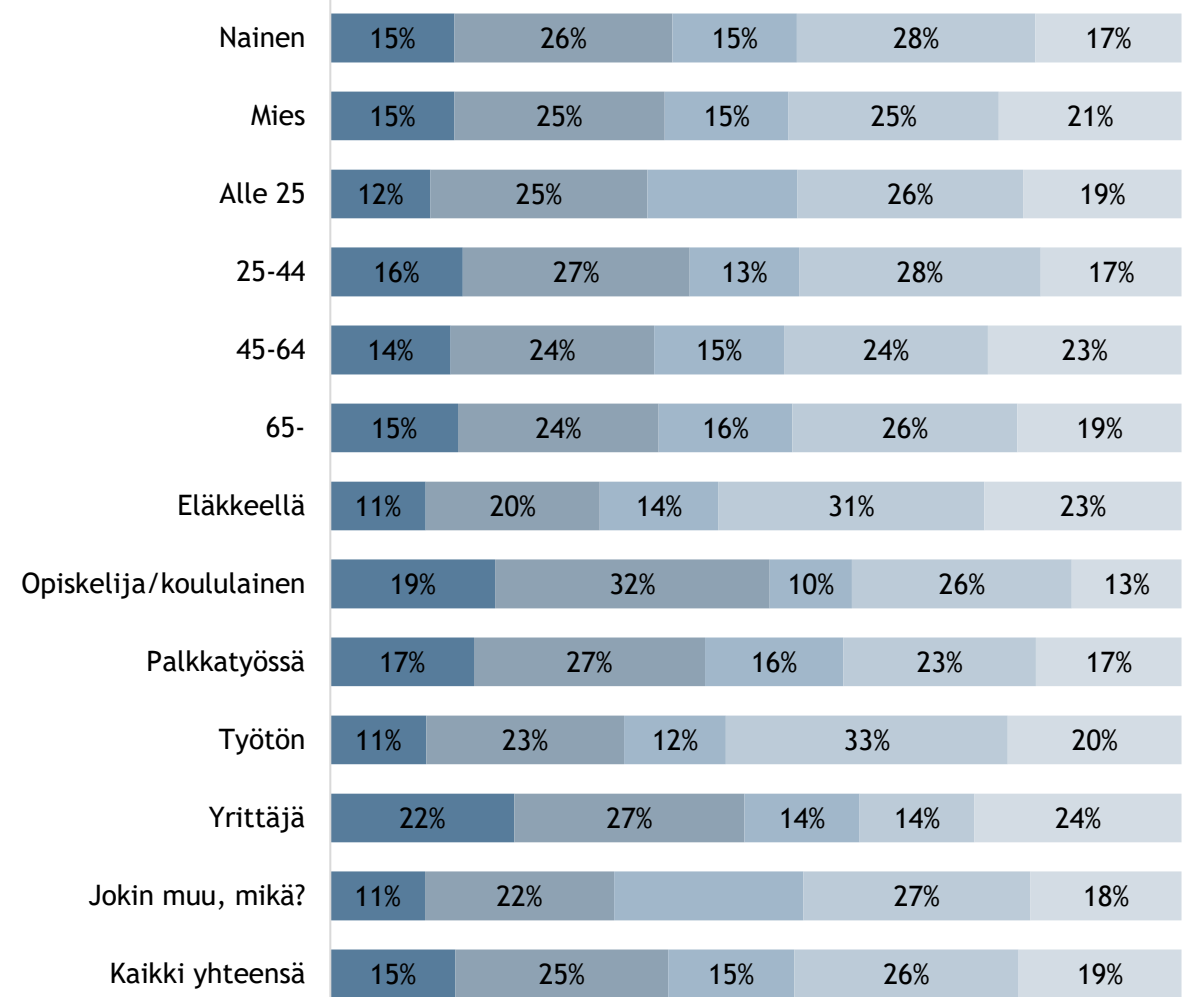

KUINKA USEIN LIIKUT SEURAAVISSA YMPÄRISTÖISSÄ?

LOMA-ASUNNON YMPÄRISTÖ

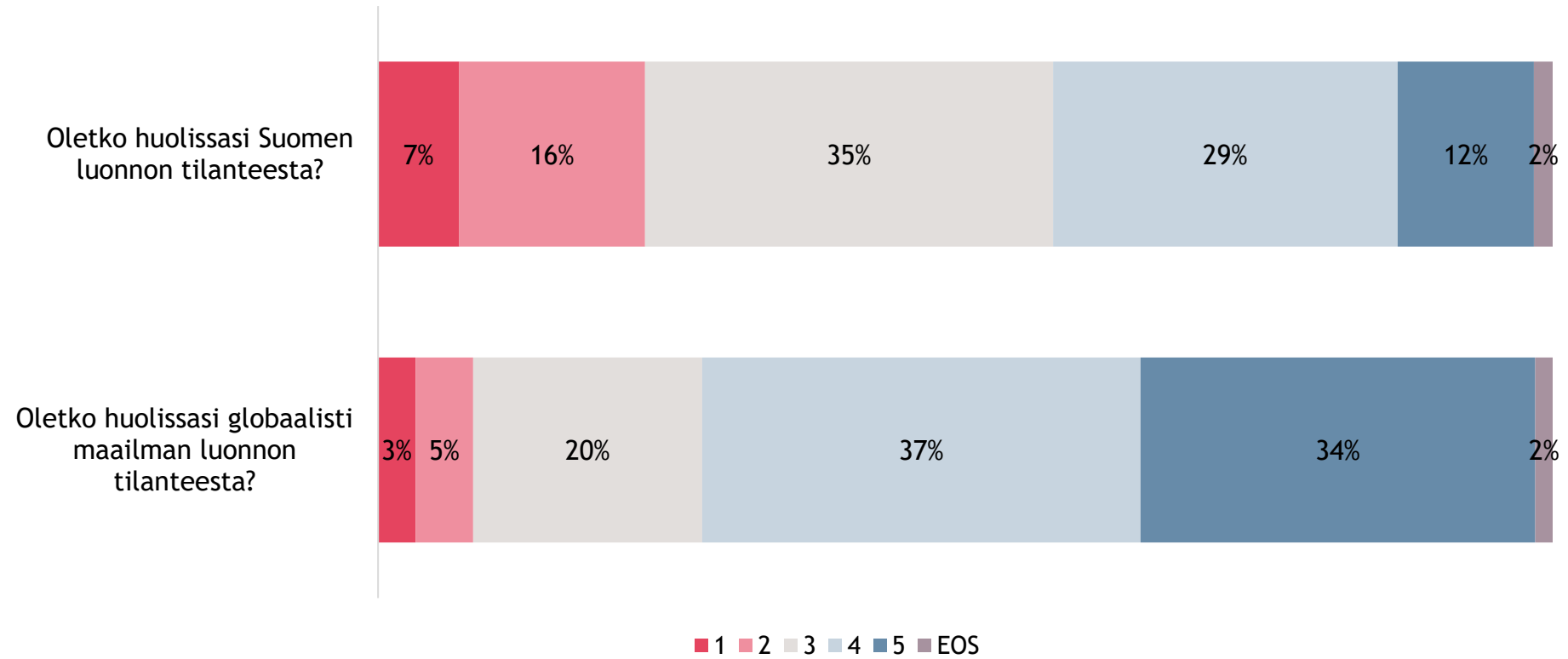
TALOUSKÄYTÖSSÄ OLEVA TAVALLINEN LUONNONYMPÄRISTÖ

LUONNON TILA JA VASTUU LUONNOSTA

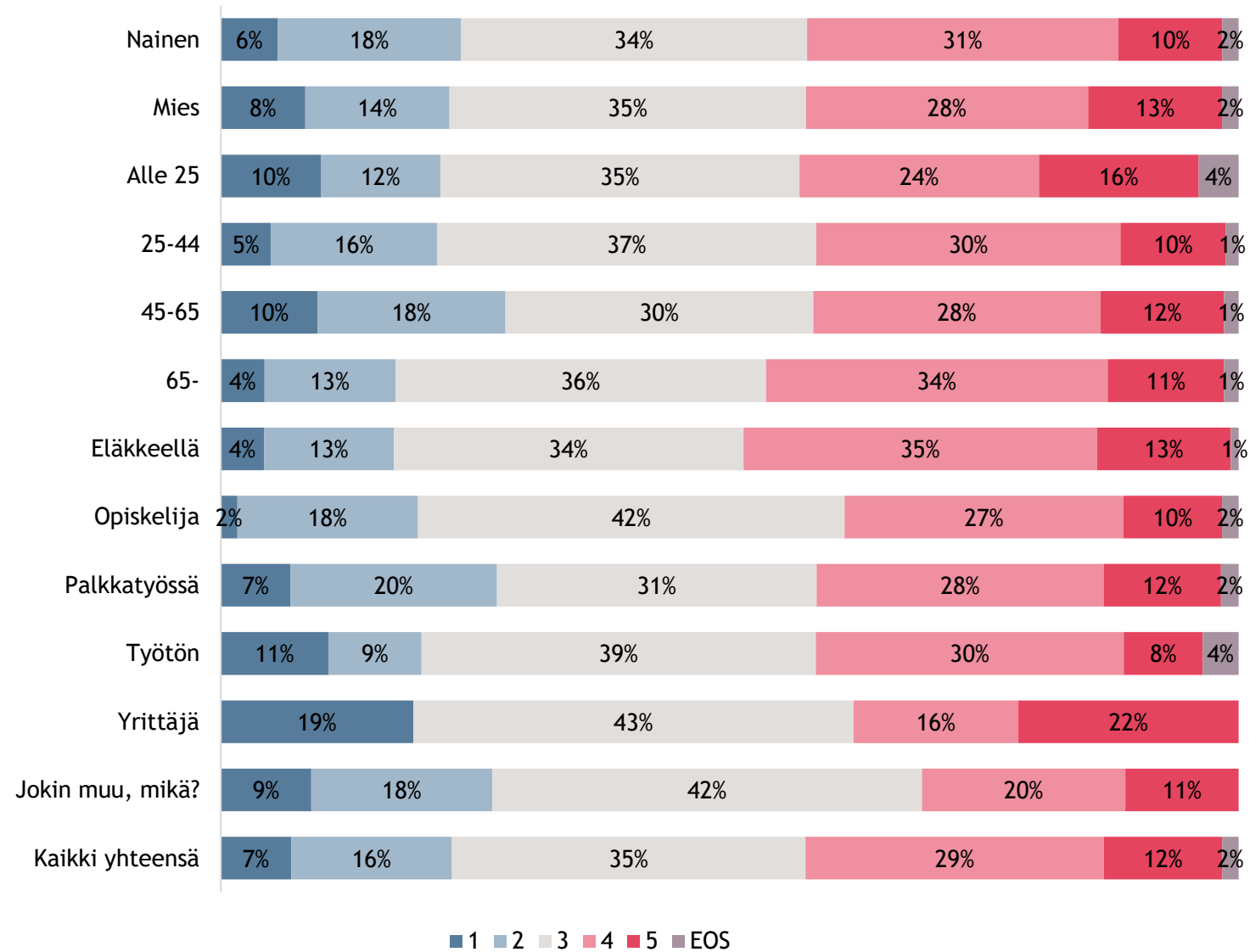
OLETKO HUOLISSASI LUONNON TILANTEESTA

(1 = en ole lainkaan huolestunut; 5 = olen erittäin huolestunut)

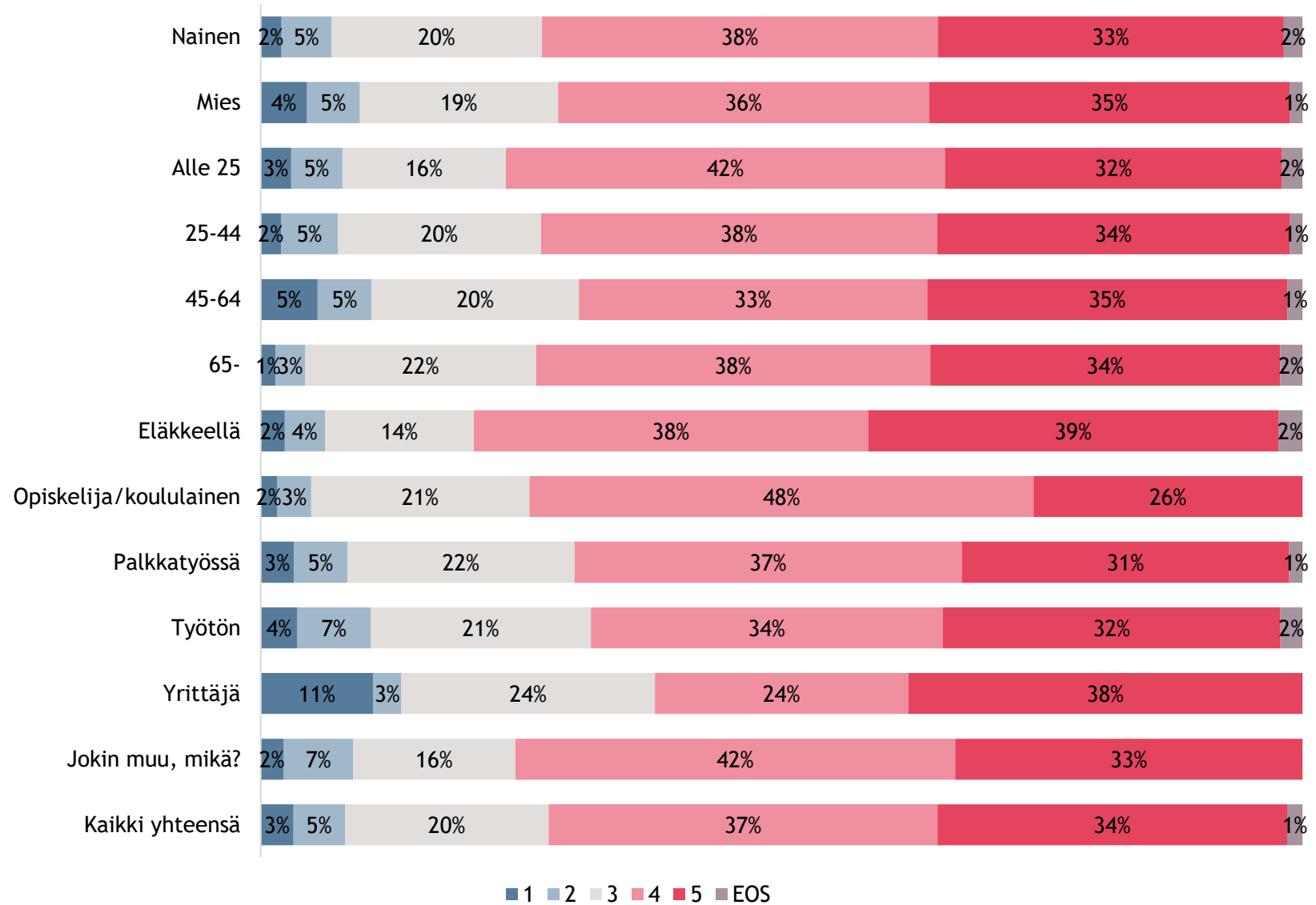
OLETKO HUOLISSASI SUOMEN LUONNON TILANTEESTA

(1 = en ole lainkaan huolestunut; 5 = olen erittäin huolestunut)

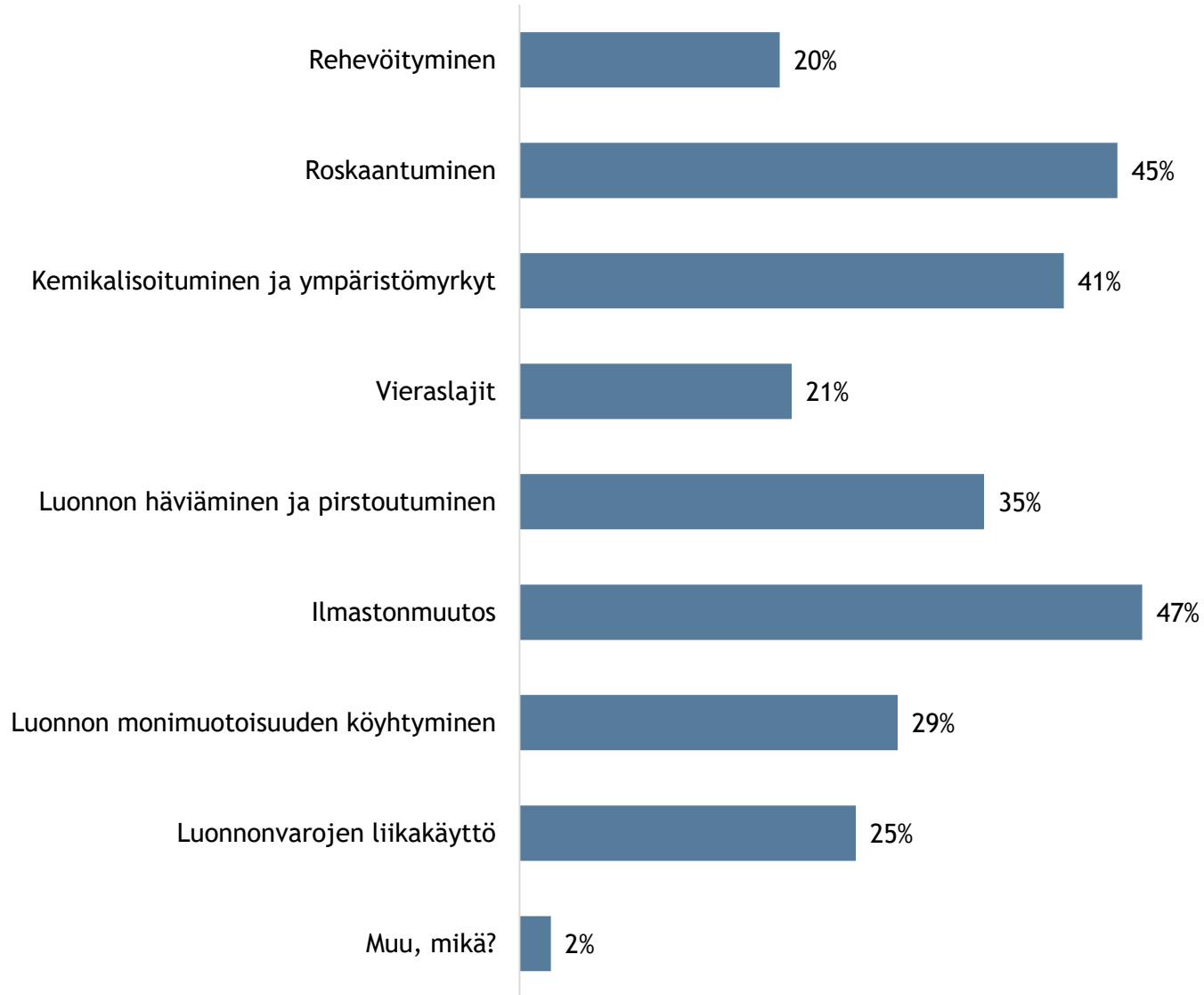

OLETKO HUOLISSASI GLOBAALISTI MAALIMAN LUONNON TILANTEESTA

(1 = en ole lainkaan huolestunut; 5 = olen erittäin huolestunut)

MITKÄ OVAT LUONTOMME SUURIMMAT UHAT? VALITSE VAIHTOEHDOISTA ENINTÄÄN 3.

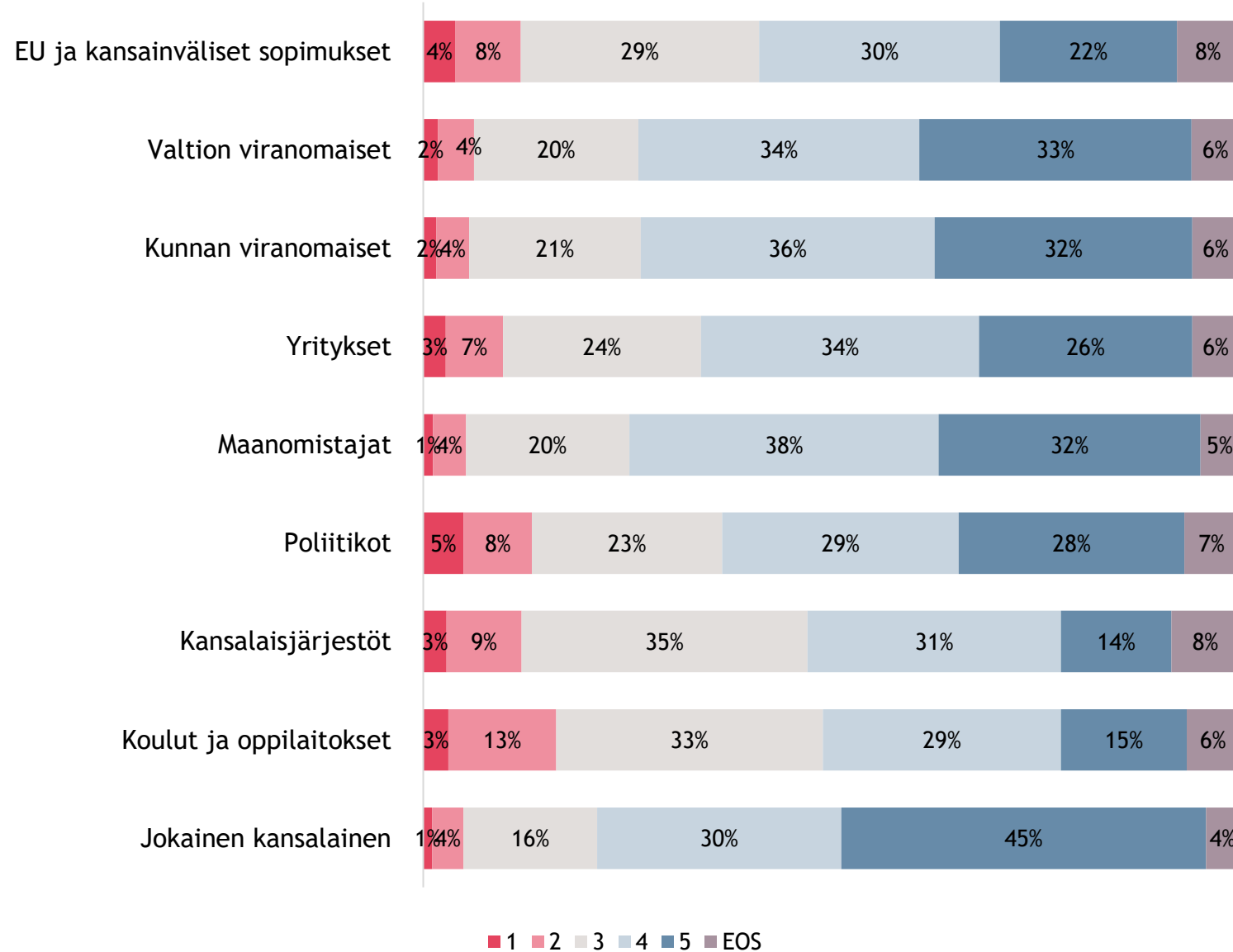
Muu, mikä:

Kaivostoiminta, hiilen poltto, kalojen väheneminen, kaupunkialueiden lisääntyminen luonnon kustannuksella, liiallinen suojeleminen, liiallinen taloudellisen hyödyn tavoittelemineen, liikkakansoitus, liikkahakkuut, biotooppien häviäminen, suurpetojen runsaus ja kaikkialle leviäminen estää ihmisiä nauttimasta luonnossa liikkumisesta, vesivoimalat, maatalouden myrkyt, vihreät "arvot", ympäristö kasvaa umpeen risukoilla

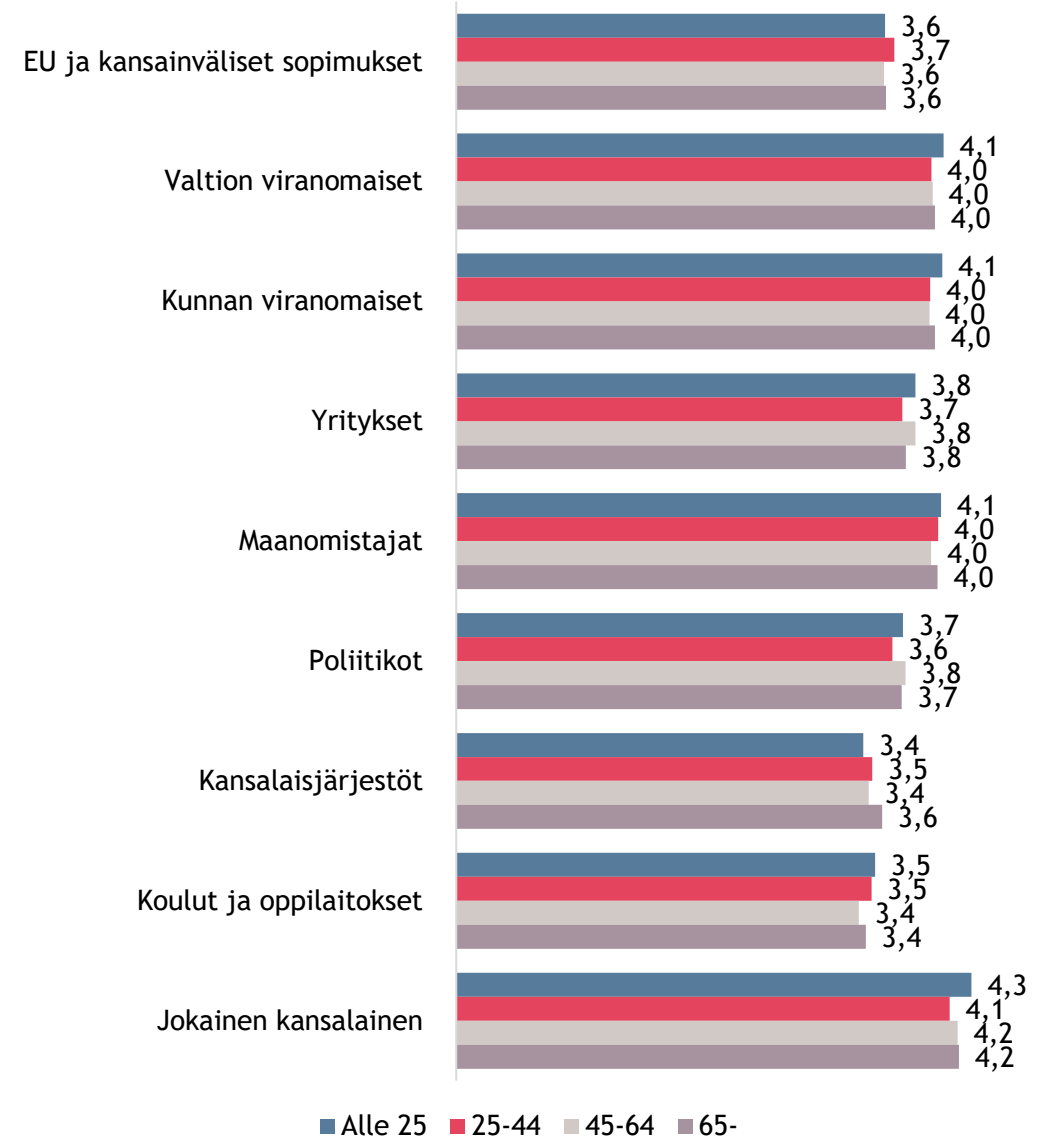
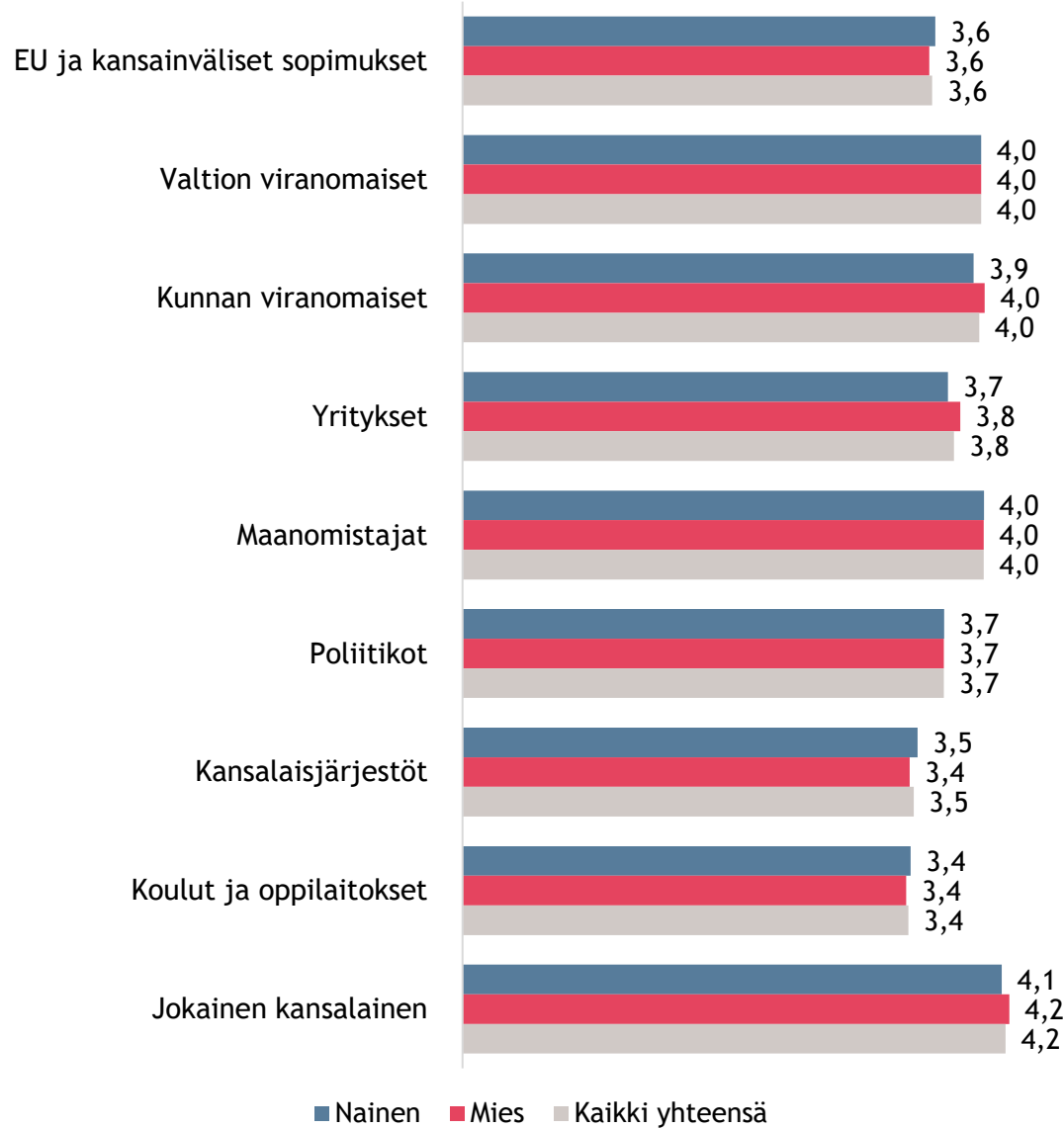
MITKÄ OVAT LUONTOMME SUURIMMAT UHAT? VALITSE VAIHTOEHDOISTA ENINTÄÄN 3.

	Rehevöityminen	Roskaantuminen	Kemikaali- soituminen ja ympäristömyrkyt	Vieraslajit	Luonnon häviäminen ja pirstoutuminen	Ilmastonmuutos	Luonnon moni- muotoisuuden köyhtyminen	Luonnonvarojen liikakäyttö	Muu, mikä?
Mies	20 %	45 %	40 %	23 %	34 %	47 %	27 %	24 %	3 %
Nainen	19 %	45 %	42 %	18 %	37 %	47 %	29 %	27 %	1 %
Alle 25	16 %	44 %	40 %	26 %	39 %	45 %	24 %	23 %	6 %
25-44	18 %	46 %	43 %	21 %	35 %	48 %	28 %	24 %	1 %
45-64	23 %	45 %	42 %	20 %	33 %	46 %	28 %	26 %	3 %
65-	19 %	45 %	33 %	14 %	41 %	49 %	33 %	29 %	2 %
Korkeakoulu	18 %	40 %	40 %	20 %	35 %	56 %	36 %	27 %	2 %
2. aste	20 %	46 %	41 %	21 %	37 %	46 %	27 %	25 %	2 %
Peruskoulu	21 %	53 %	43 %	20 %	28 %	32 %	18 %	26 %	3 %

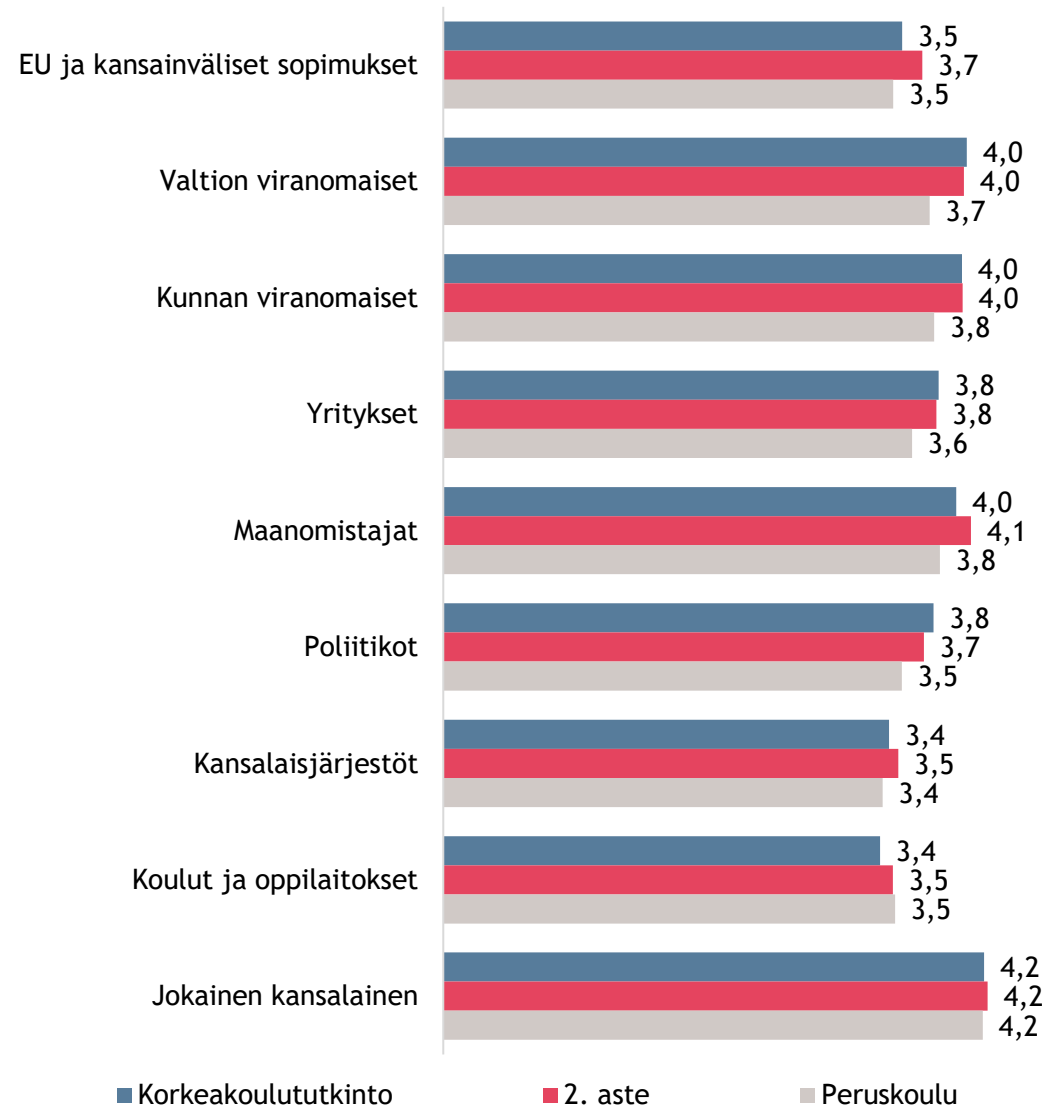
**ARVIOI SEURAAVIEN TAHOJEN VASTUUTA SUOMEN LUONNON MONIMUOTOISUUDEN SUOJELUSTA JA KESTÄVÄSTÄ KÄYTÖSTÄ
ASTEIKKOLA 1-5 (1 = ei lainkaan vastuuta; 5 = erittäin suuri vastuu)**

ARVIOI SEURAAVIEN TAHOJEN VASTUUTA SUOMEN LUONNON MONIMUOTOISUUDEN SUOJELUSTA JA KESTÄVÄSTÄ KÄYTÖSTÄ ASTEIKKOLA 1-5 (1 = ei lainkaan vastuuta; 5 = erittäin suuri vastuu)

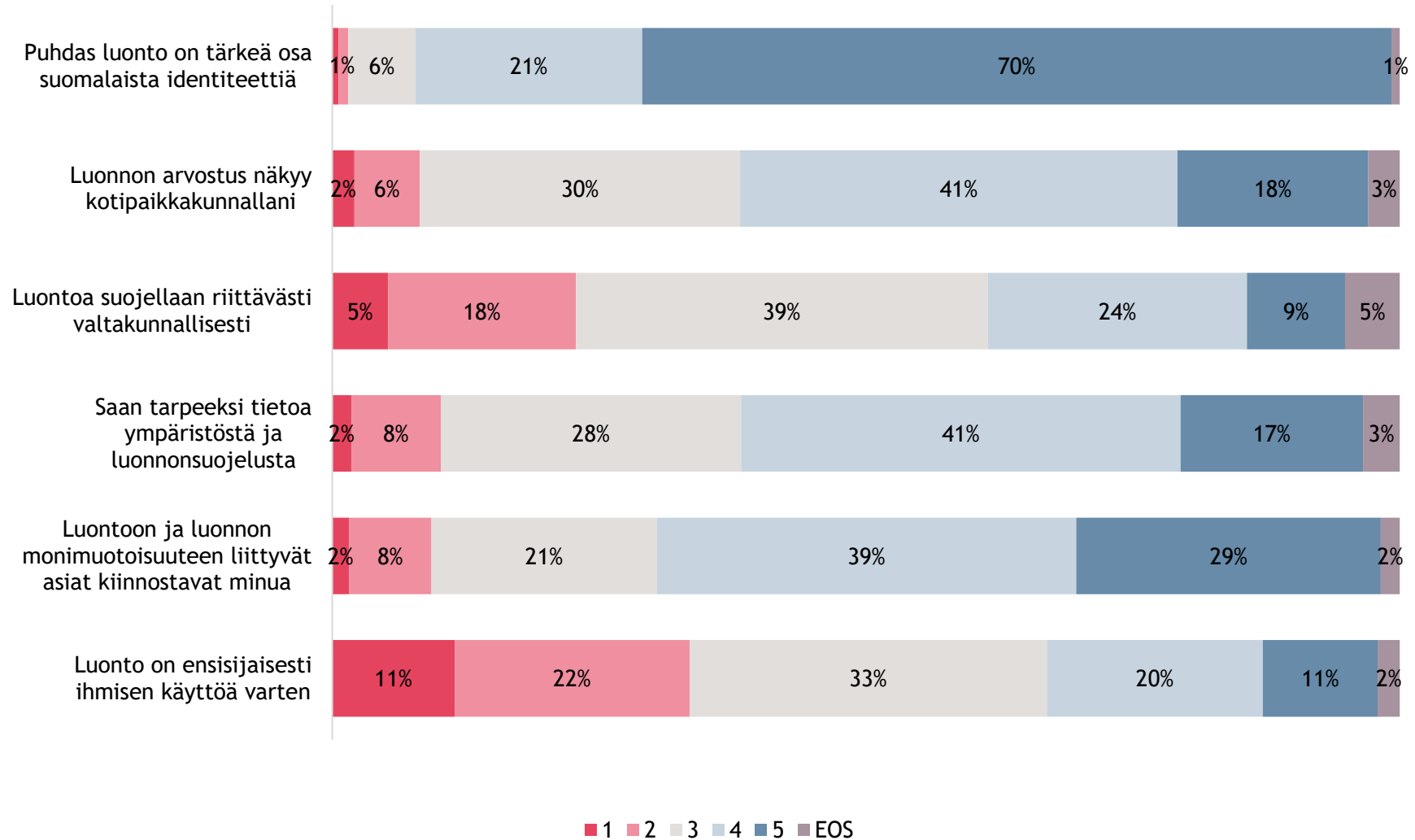

ARVIOI SEURAAVIEN TAHOJEN VASTUUTA SUOMEN LUONNON MONIMUOTOISUUDEN SUOJELUSTA JA KESTÄVÄSTÄ KÄYTÖSTÄ ASTEIKKOLA 1-5 (1 = ei lainkaan vastuuta; 5 = erittäin suuri vastuu)

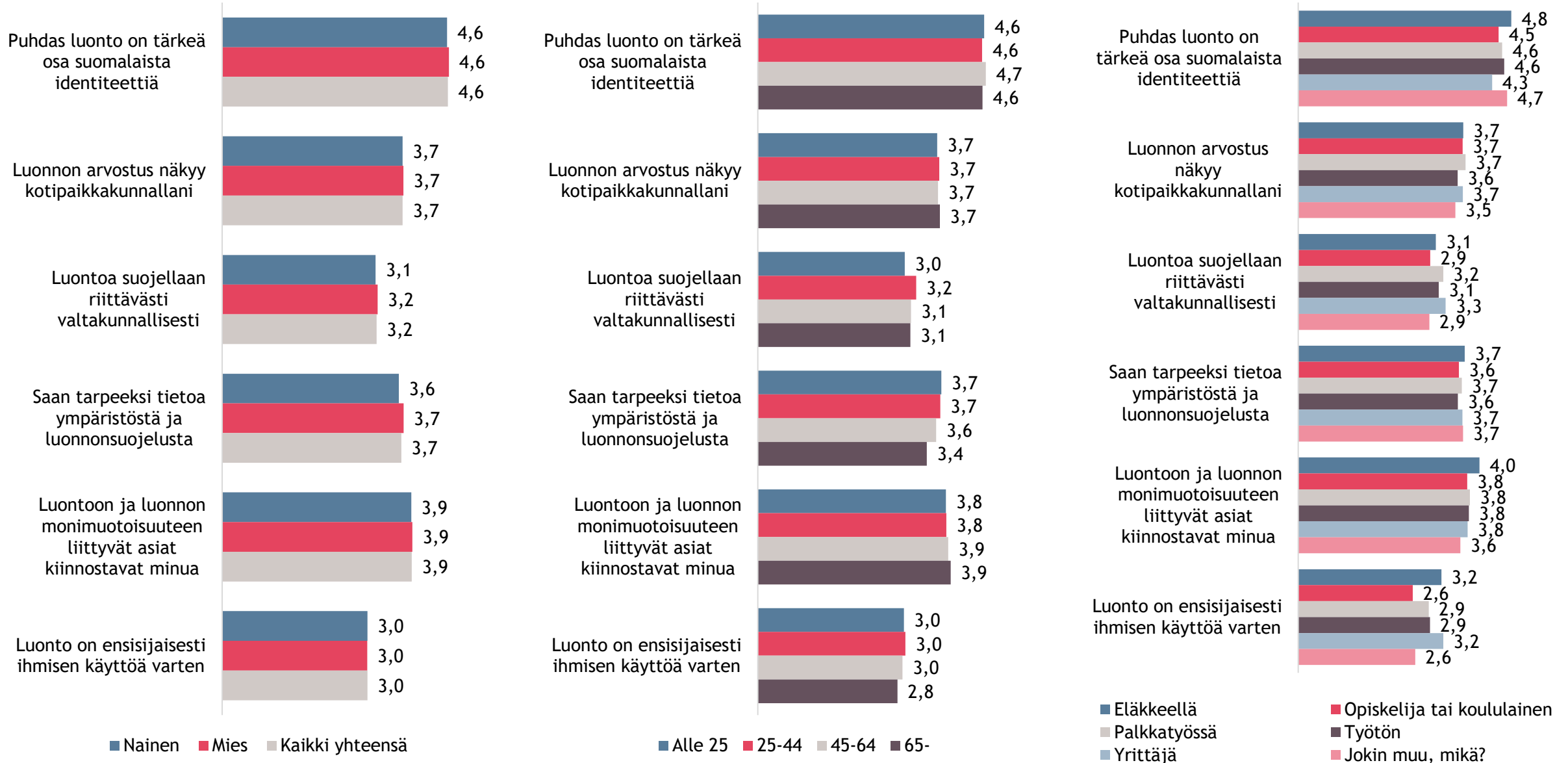

LUONNON MERKITYS

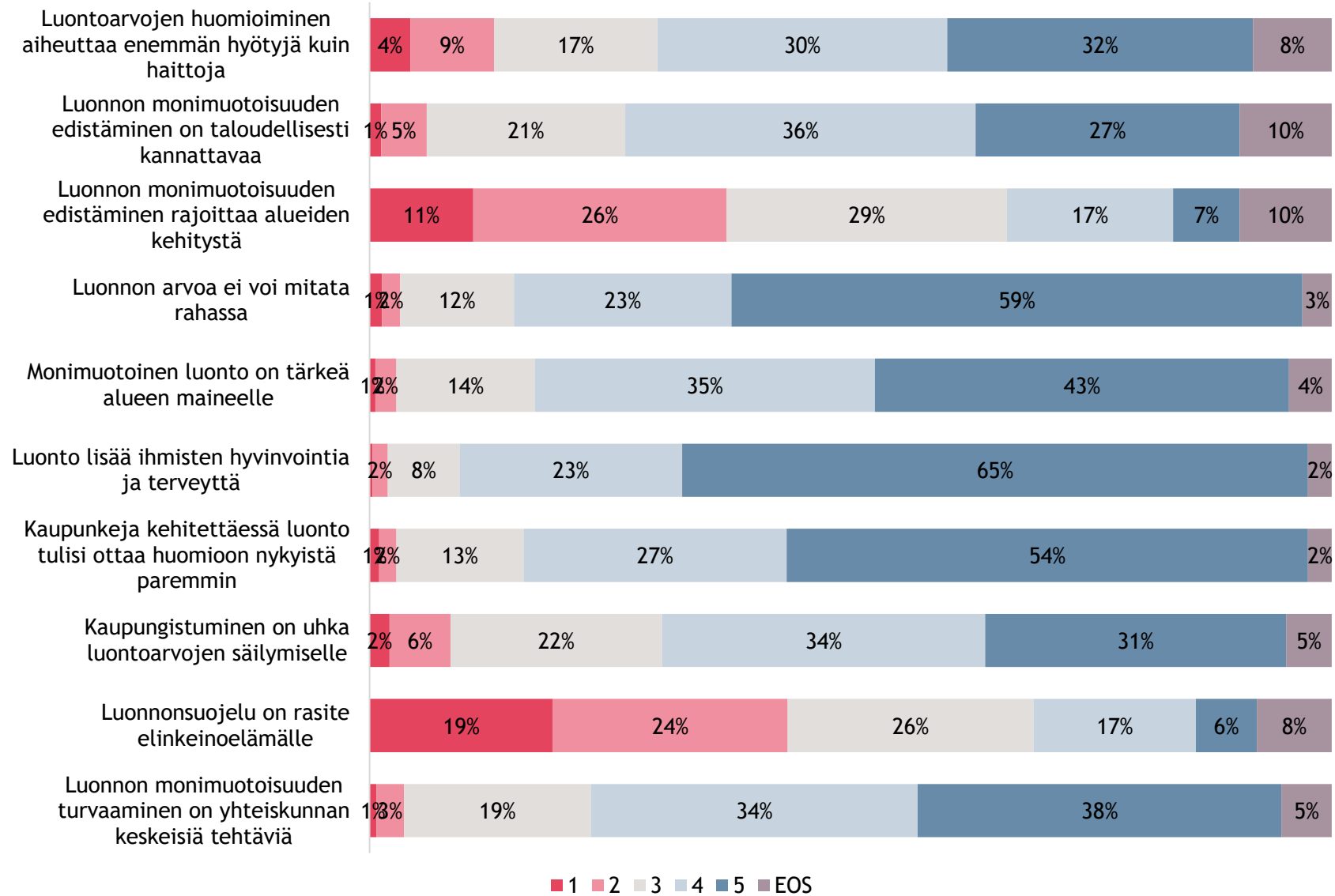
ARVIOI SEURAAVIA VÄITTÄMIÄ ASTEIKOLLA 1-5 (1 = täysin eri mieltä; 5 = täysin samaa mieltä).

ARVIOI SEURAAVIA VÄITTÄMIÄ ASTEIKKOLA 1-5 (1 = täysin eri mieltä; 5 = täysin samaa mieltä).

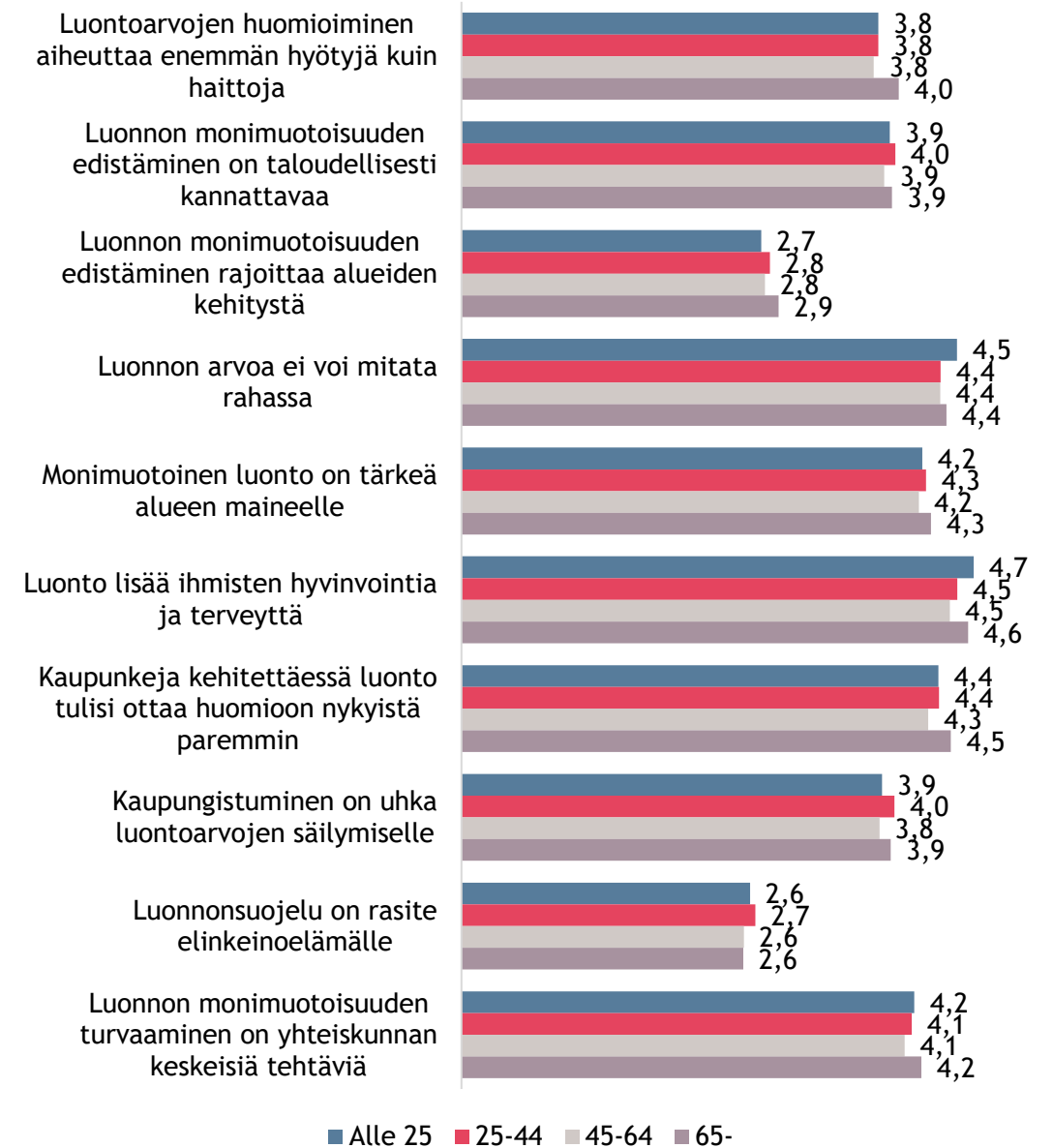
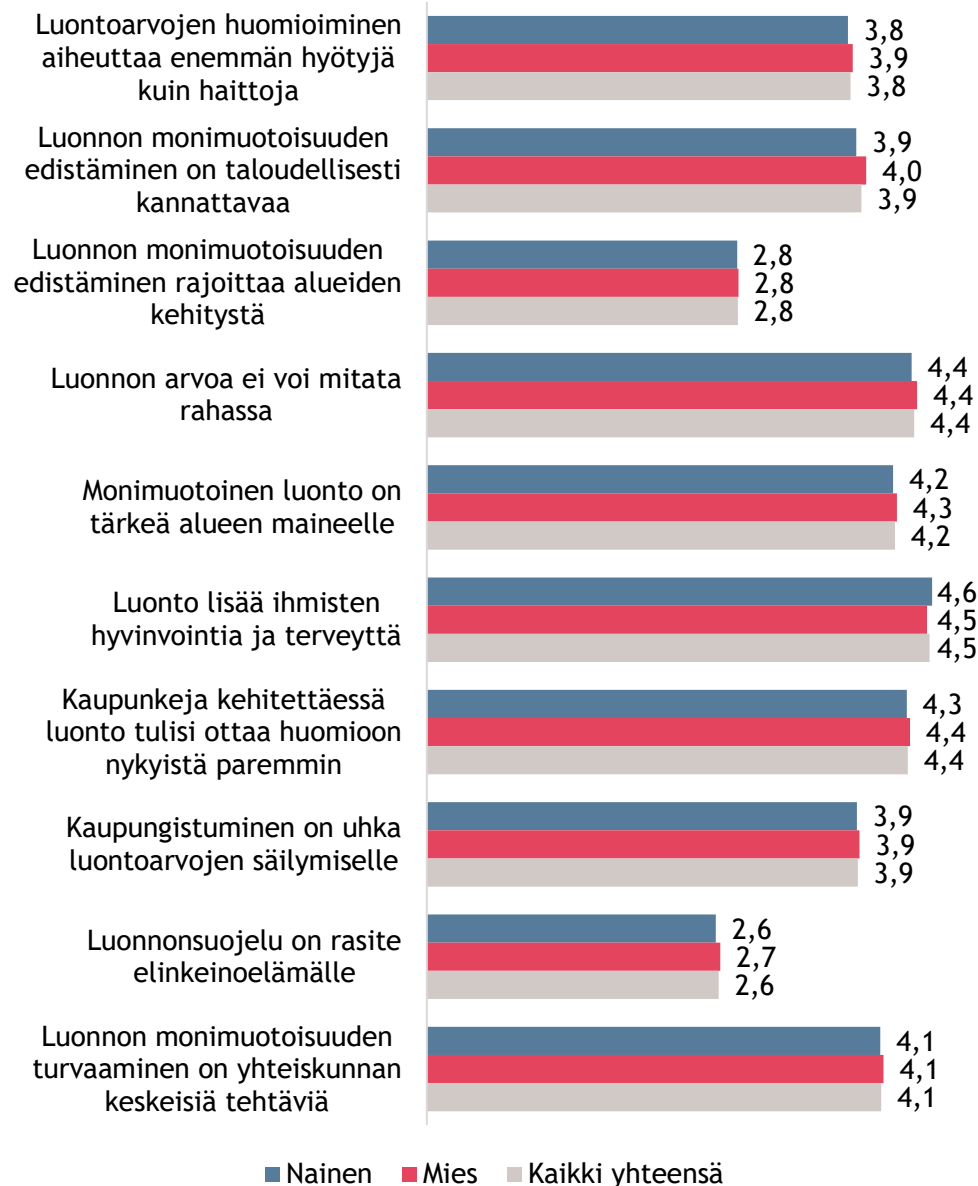

ARVIOI SEURAAVIA LUONNON MONIMUOTOISUUDEN YHTEISKUNNALLISEEN MERKITYKSEEN LIITTYVIÄ VÄITTÄMIÄ ASTEIKOLLA 1-5 (1 = täysin eri mieltä; 5 = täysin samaa mieltä).

ARVIOI SEURAAVIA LUONNON MONIMUOTOISUUDEN YHTEISKUNNALLISEEN MERKITYKSEEN LIITTYVIÄ VÄITTÄMIÄ ASTEIKOLLA

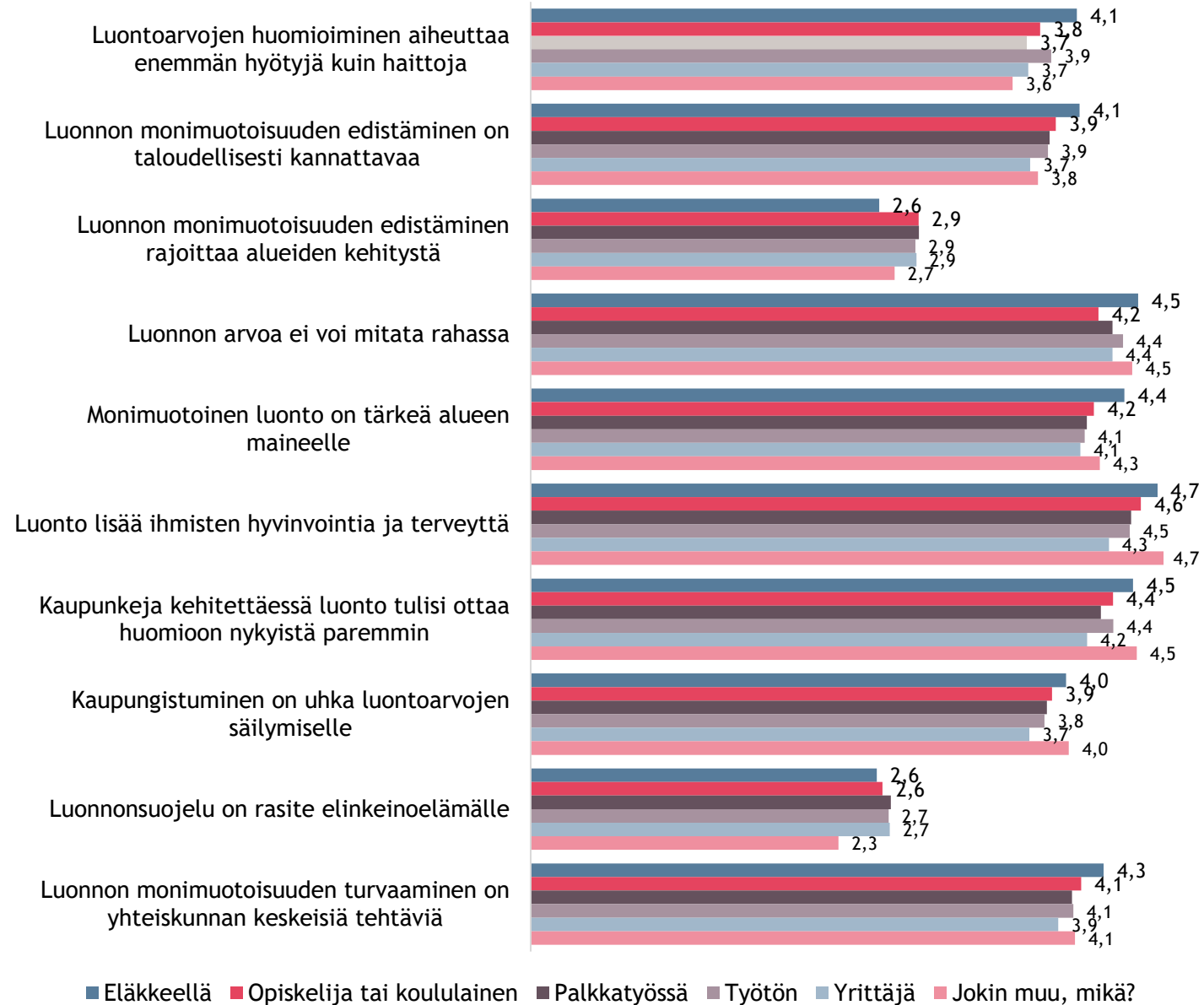
1-5 (1 = täysin eri mieltä; 5 = täysin samaa mieltä).

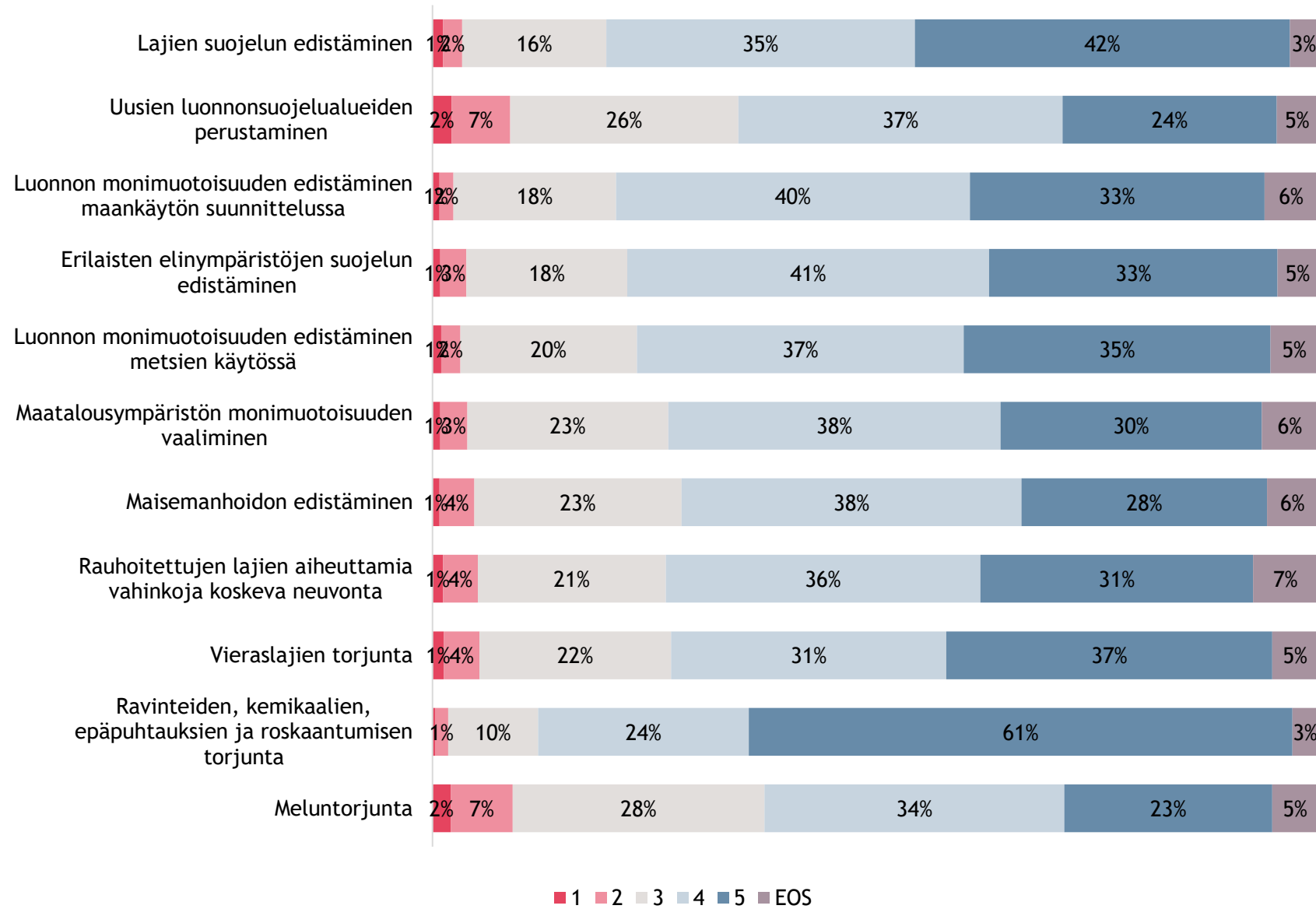
■ Nainen ■ Mies ■ Kaikki yhteensä

■ Alle 25 ■ 25-44 ■ 45-64 ■ 65-

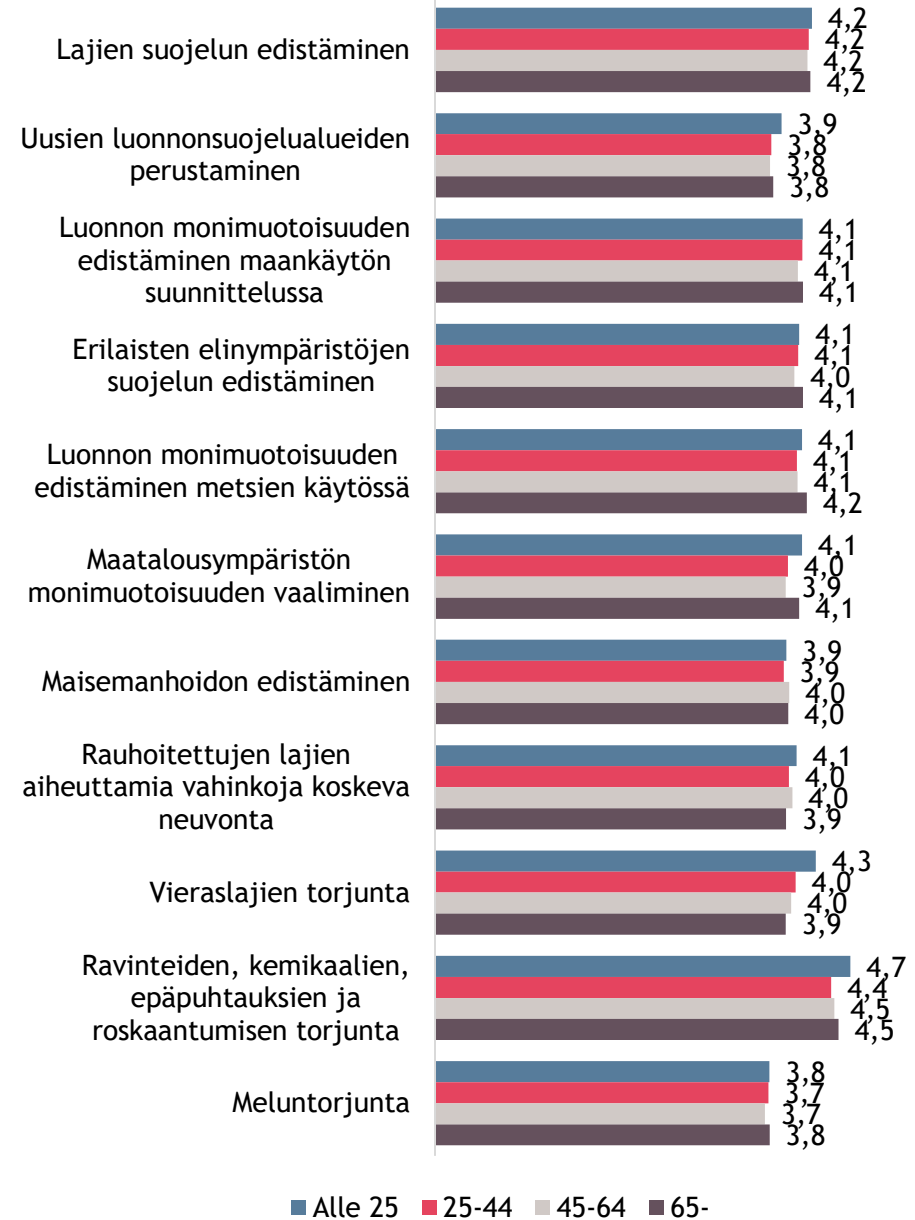
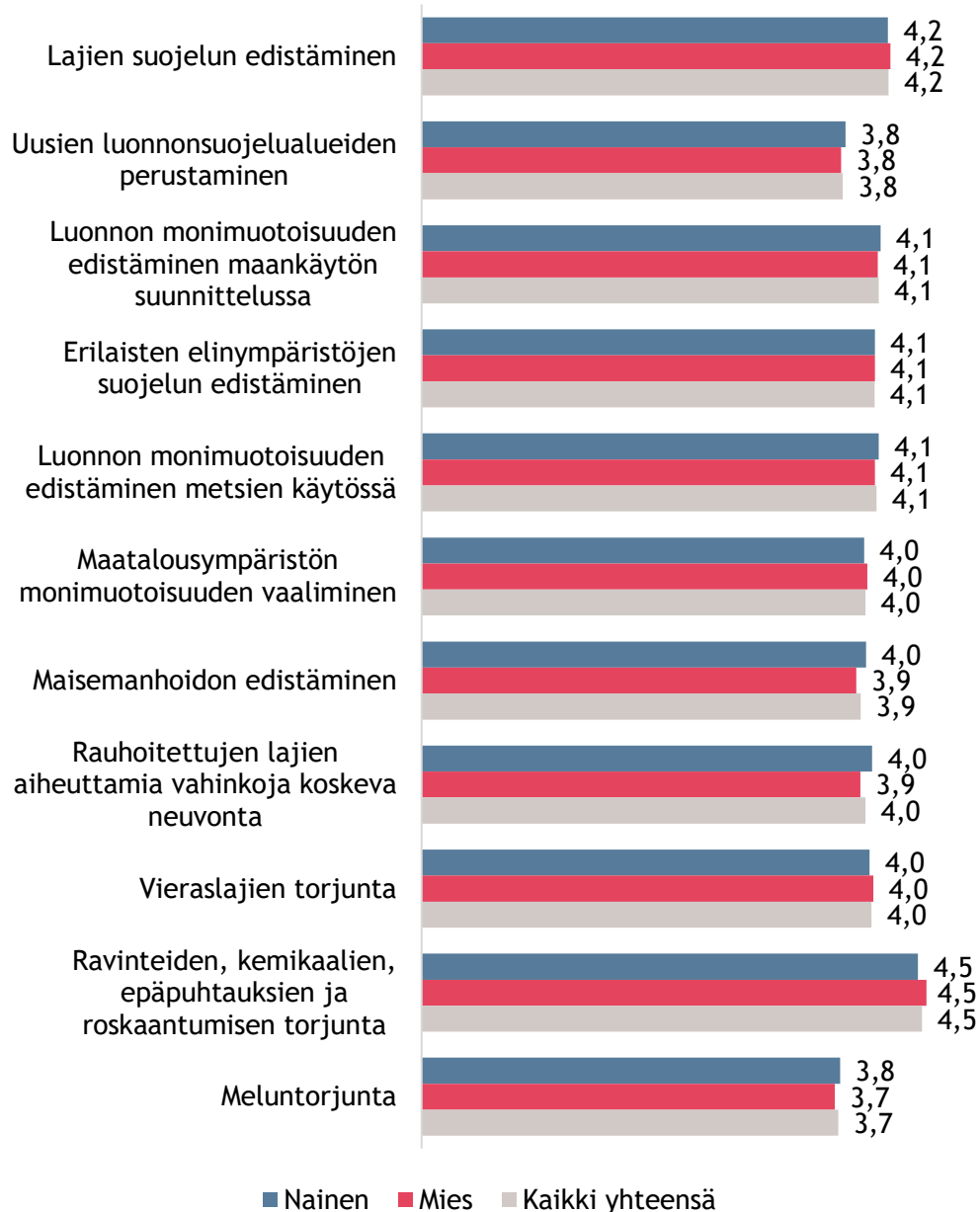
ARVIOI SEURAAVIA LUONNON MONIMUOTOISUUDEN YHTEISKUNNALLISEEN MERKITYKSEEN LIITTYVIÄ VÄITTÄMIÄ ASTEIKOLLA 1-5 (1 = täysin eri mieltä; 5 = täysin samaa mieltä).

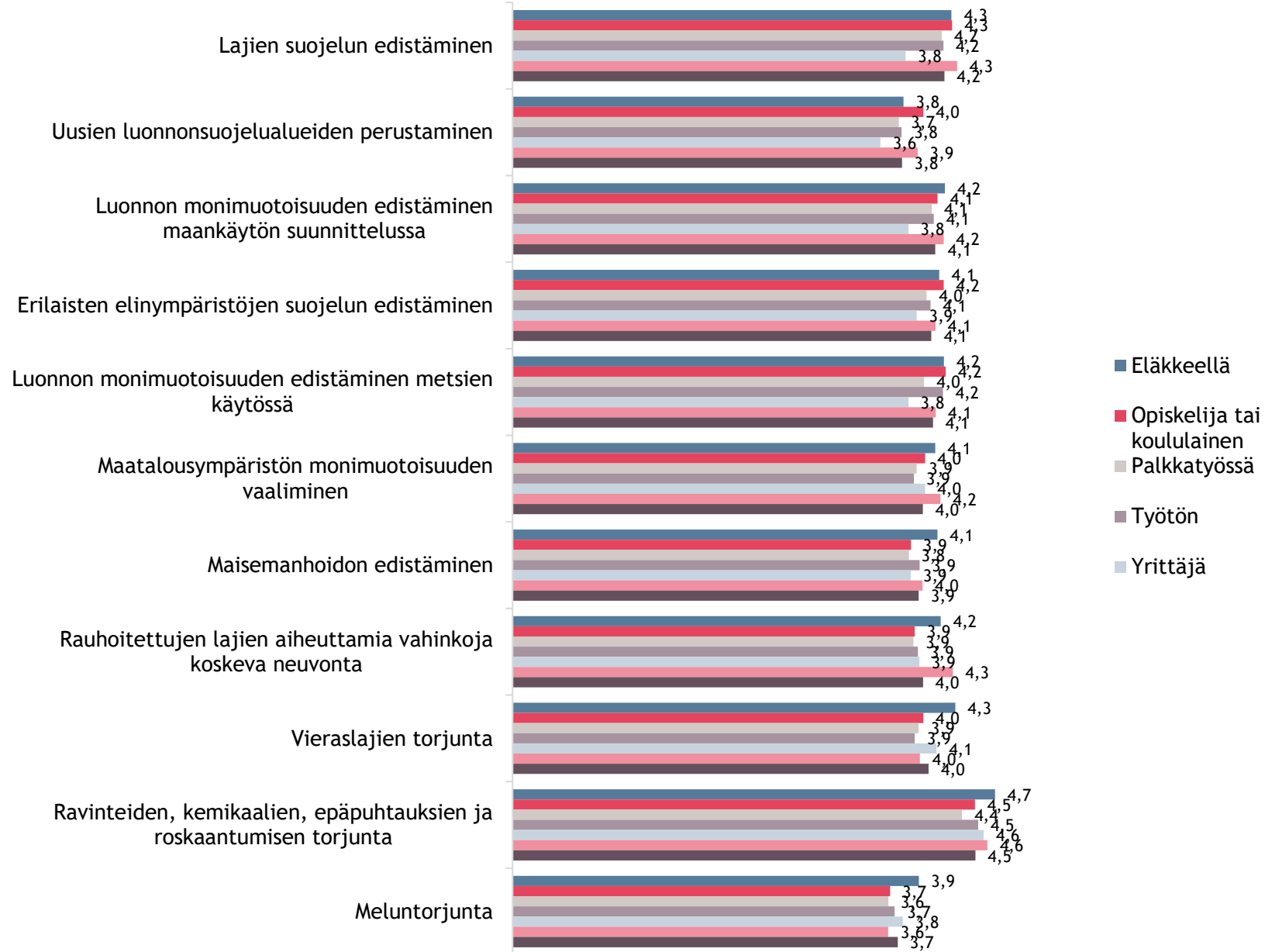
KUINKA TÄRKEÄNÄ PIDÄT SEURAAVIA ASIOITA MAAKUNTASI LUONNON MONIMUOTOISUUDEN SUOJELUN JA KESTÄVÄN KÄYTÖN NÄKÖKULMASTA ASTEIKOLLA 1-5. (1 = ei lainkaan tärkeä; 5 = erittäin tärkeä).

KUINKA TÄRKEÄNÄ PIDÄT SEURAAVIA ASIOITA MAAKUNTASI LUONNON MONIMUOTOISUUDEN SUOJELUN JA KESTÄVÄN KÄYTÖN NÄKÖKULMASTA ASTEIKOLLA 1-5. (1 = ei lainkaan tärkeä; 5 = erittäin tärkeä).

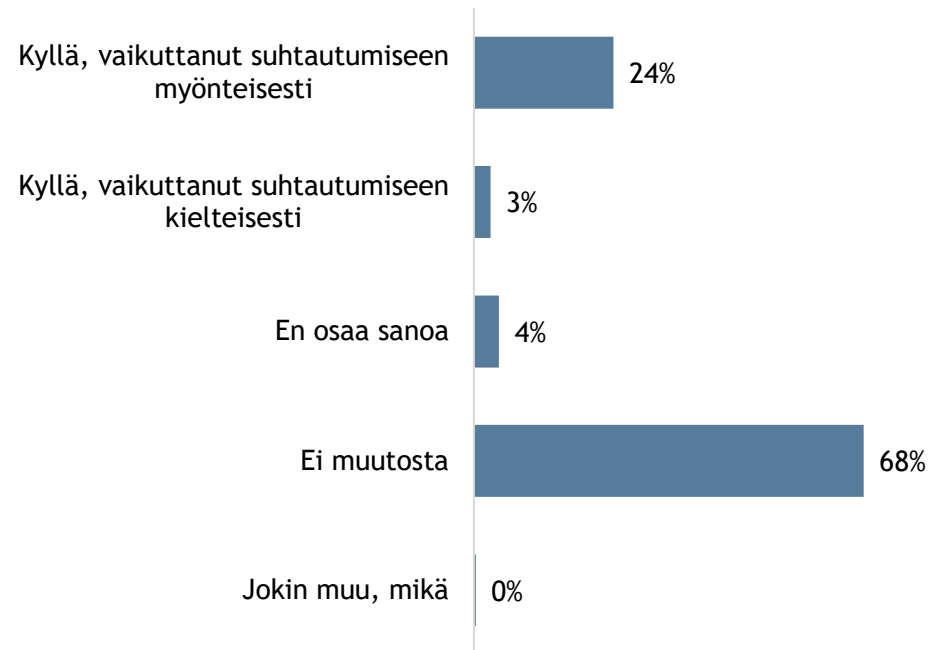

KUINKA TÄRKEÄNÄ PIDÄT SEURAAVIA ASIOITA MAAKUNTASI LUONNON MONIMUOTOISUUDEN SUOJELUN JA KESTÄVÄN KÄYTÖN NÄKÖKULMASTA ASTEIKOLLA 1-5. (1 = ei lainkaan tärkeä; 5 = erittäin tärkeä).

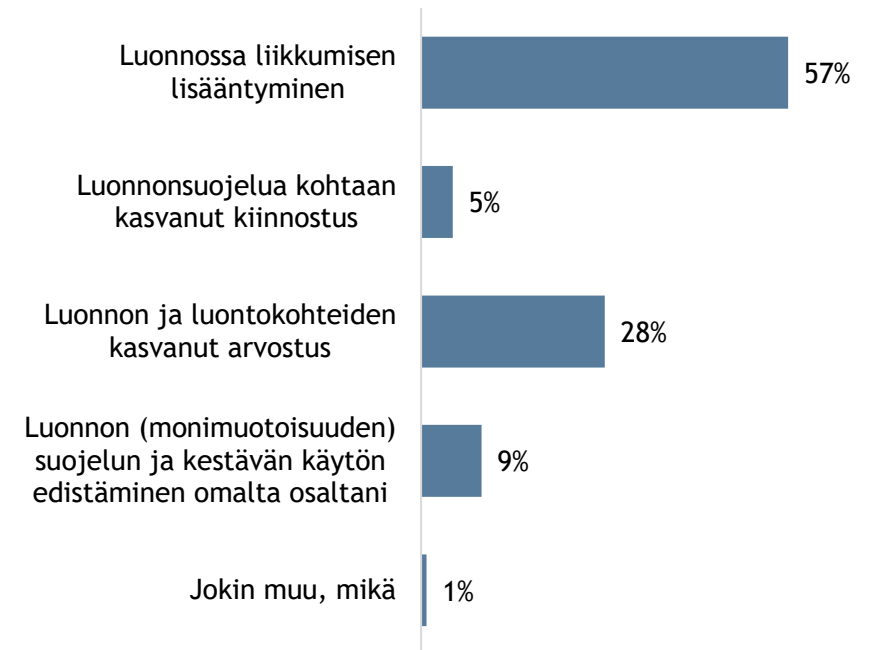

KORONAN VAIKUTUS LUONTOSUHTEESEEN

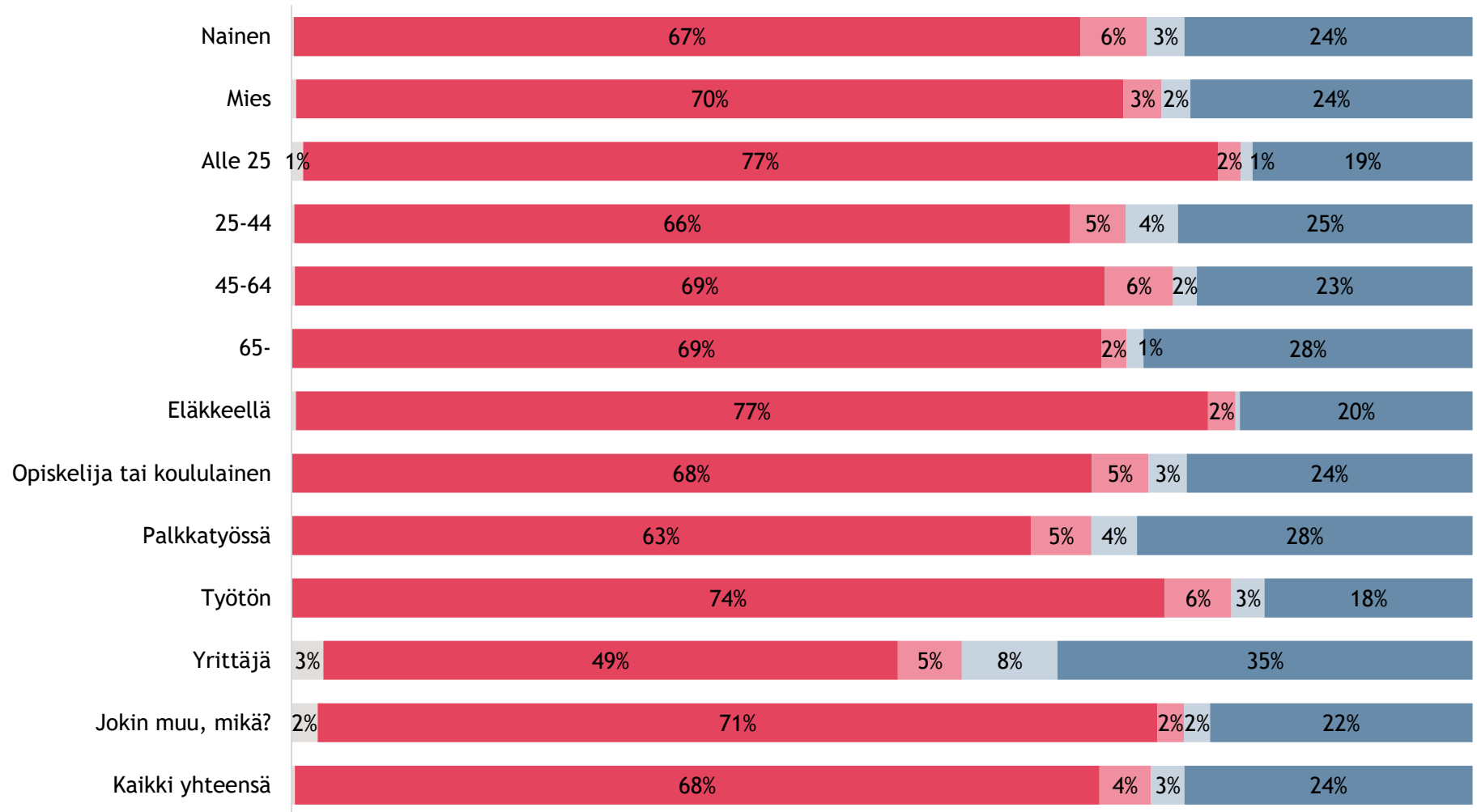
Onko suhteesi luontoon muuttunut koronapandemian aikana?

Miten koronapandemia on muuttanut luontosuhdettasi?

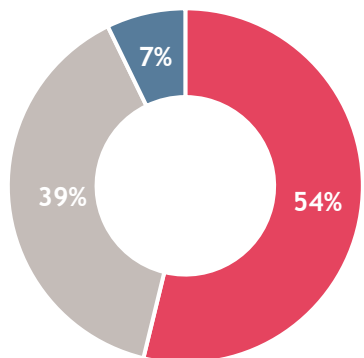

KORONAN VAIKUTUS LUONTOSUHTEESEEN

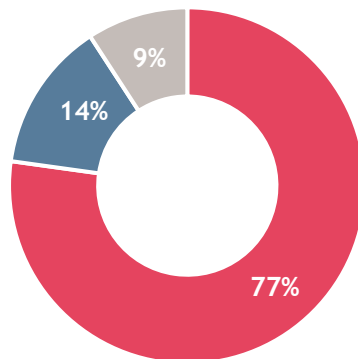
■ Jokin muu, mikä?
 ■ Ei muutosta
 ■ En osaa sanoa
 ■ Kyllä, vaikuttanut suhtautumiseen kielteisesti
 ■ Kyllä, vaikuttanut suhtautumiseen myönteisesti

Onko elokuun viimeisenä lauantaina vietettävä Suomen luonnon päivä sinulle tuttu?

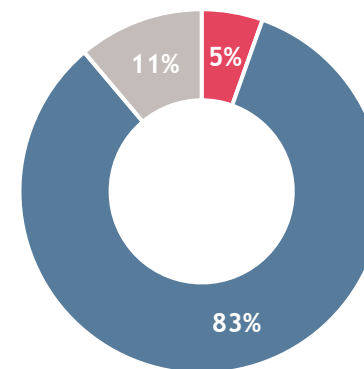
- Ei
- Kyllä, mutta en ole osallistunut tapahtumiin
- Kyllä, olen osallistunut tapahtumiin

Olitko kuullut aiemmin supervuodesta ja uusista tavoitteista luonnon köyhtymisen pysäyttämiseksi?

- Ei
- Kyllä
- EOS

Tulisiko Suomen pysäyttää luonnon köyhtyminen ja turvata sen monimuotoisuus?

- Ei
- Kyllä
- EOS

Oli ilo!

